

mOntaurà

PREMSA
COMUNICA

NÚMERO 130
QUART TRIMESTRE 2019

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

Í N D E X

	pàg.
Crònica	3
Ajuntament informa	11
Ara ha fet vint anys	21
Manel Alba Mateu <i>Xantis</i>	22
Parròquia S. Joan Baptista	29
De tot un poc	30
Biniarrels, sa Fira de Mancor	34
Festa Pagesa	39
Amics Tercera Edat	40
Amunt i Avall	42
Feim tribu	44
Escoleta Montaura	45
CEIP Montaura	47
Biblioteca Municipal	48
Més per Mancor	52
Grup de dones	53
Agroturismes desvirtuats	54
Racó infús	55
Cuina sana (sense greix)	57
Imatges d'ahir	58
Per recordar	60

Coberta:

Betlem fet pels usuaris del Centre de Dia

Fotografies:

Biel Pocoví, Magdalena Campaner, Biel Fiol i Joana Maria Alba.

Edita:

Ajuntament de Mancor de la Vall
Plaça Ajuntament, 1 – 07312

Correu electrònic:

revistamontaura@gmail.com

Depòsit legal: PM 3-1988

Impremta GOYA

Cristòfol Colom, 8a - 07360 – Lloseta
Tl. 971 51 41 42

Els articles signats expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Editorial

Hem encetat un any nou. Sembla que era ahir quan vàrem entrar al segle XXI i ja han passat 20 anys. Com passa el temps!!!

Començam el primer trimestre un cop passades les festes de Nadal. Com cada any en el mes de gener continua essent un mes festós, Cap d'any, els Reis i aviat sant Antoni —festa a molts de pobles de Mallorca— i sant Sebastià, patró de la Palma.

En aquest número que teniu a les vostres mans, a més de la crònica del darrer trimestre de 2019, hi trobareu els articles de costum. Sentim que hagi causat baixa la secció «De tu a tu», que consideram molt interessant per anar coneixent el jovent del nostre poble. Esperam que alguna persona s'interessi per continuar amb la secció, ja que l'esquema de les preguntes pot seguir emprant-se.

Voldríem ressaltar d'aquest darrer trimestre del 2019, la informació de la celebració de «*Biniarrels, sa Fira de Mancor*», que com tots sabem va lluitar contra les inclemències del temps, però que va millorar el diumenge i encara la poguérem gaudir. Enguany s'ha creat el grup de dimonions, amb els seus indumentari propi.

Amb el desig de què tinguem un any 2020 ple de salut, benestar i pau i com deien els nostres padrins: «*Que així com l'hem vist començar, el vegem acabar.*»

El trimestre que hem començat serà llarg ja que Pasqua serà el serà el dia 12 d'abril. Serà per tant un trimestre llarg pels estudiants, però tendran uns dies de festa a finals de febrer i principis de març.

telèfons d'interès

Ajuntament	971 501 776	Farmàcia	971 501 037
Ambulàncies	971 204 111	Funerària	971 880 440
Ambulatori antic	971 502 804	Guàrdia Civil	971 501 450
Biblioteca	971 883 518	G. Civil tràfic - Inca	971 883 000
Bombers	971 500 080	G. Civil urgències	062
Bombers urgències	085	Hosp. Comarcal d'Inca	971 888 500
Santa Llúcia	971 501 877	Hosp. Son Espases	871 205 000
Centre de dia	971 870 961	Parroq. S. Joan Baptista	971 501 828
Centre Salut - Inca	971 502 634	Polícia Local	687 526 362
Centre Sanitari	971 504 865	Poliesportiu Municipal	971 880 979
Cita Prèvia metge	902 079 079	Punt Informació Juvenil	971 883 518
Col·legi Públic Montaura	971 505 991	Radio taxi Inca	971 881 020
EPI Montaura	971 870 725	Urgències mèdiques	061

TELÈFON D'EMERGÈNCIA 112

CRÒNICA

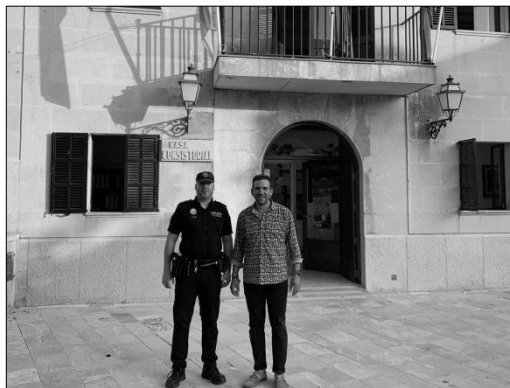
OCTUBRE 2019

Dia 1 ha començat a fer feina el nou policia local, ocupant la plaça en comissió de serveis.

Dia 2 celebraren el seu matrimoni en Bernardo Cabanellas Seguí i Antonia Jofre Suau. Desitjam molta felicitat als nuviis.

Dia 4 va néixer el nin Joan Fénix Bibiloni Jaume, fill de Ricardo Bibiloni Muñoz i Margarita Jaume Ballester. Donam l'enhorabona als pares i demés familiars.

Dissabte dia 5 es va fer una Pamboliada solidària al Casal de Cultura a benefici de l'AECC. La junta local de l'Associació Espanyola contra el Càncer ho va organitzar. Aquest any amb molts de comensals. Es va aprofitar per informar que na Magdalena Arrom deixarà la presidència per a passar-la a Dolors Tévar. Gràcies per la tasca feta Magdalena i enhorabona a Dolors per aquesta nova tasca!

Diumenge, dia 6, es va fer la primera etapa de la Travessa GR221, Ruta de Pedra en Sec. Està previst que es facin 12 etapes des del Port d'Andratx a Fomentor caminant per tota la Serra de Tramuntana. Aquest dia es va anar des del Port d'Andratx a Sant Elm gaudint d'un dia espectacular.

Dia 7 es va canviar l'horari del Parc Verd que serà dilluns, dimecres i divendres de 07 a 09:30 h i de 15 a 18 h. Els dissabtes de 08 a 13 h.

Dia 10 es va iniciar el taller "Ofèlia canvia el seu destí". Taller de treball creatiu, impartit per Cris Pink, artista plàstica i monitora d'art teràpia que continuà els dies 17 i 24 d'aquest mes. Una activitat de Genèrica organitzada per l'Ajuntament.

Dia 10 s'ha publicat a la plataforma de contractació la licitació del contracte "Remodelació del quadre elèctric i del cablejat públic de Mancor de la Vall" amb un pressupost de 47.107,43€ per part de l'Ajuntament de Mancor de la Vall. Es poden presentar ofertes fins el dia 25 d'octubre.

Els dies 11 i 12 estava previst fer un taller de Primers Auxilis Pediàtrics a la sala d'actes de l'ajuntament. Es va suspendre ja que es va despuntar gent pocs dies abans i no hi havia quòrum suficient.

Dia 12 es va celebrar Octubre Fresc al Casal de cultura. Organitzat per la Confraria de Cervesa Llèpols del Llúpol combinant menjar, música i beguda.

Dia 14 l'educadora social de l'ajuntament informa del programa DOCUMENTAL SOCIAL PARTICIPATIU, adreçat a joves de 14 i 25 anys per crear col·lectivament un documental a 6 pobles de Mallorca. L'Ajuntament anima els joves a participar en aquest projecte, "GRAVA, CREA i PARTICIPA".

Dia 15 va començar a les 09:30 h el Taller de Memòria i Habilitat Socials de la mà de l'IMAS. Programa de suport psicosocial i educatiu a l'envelliment. Enguany són unes 20 persones que hi participen.

Dia 16 l'Ajuntament presenta el póster oficial dels Dos dies de Trial Mallorca 2019 que se celebrarà els propers 1 i 2 de novembre a Mancor de la Vall, organitzat per Motoclub Zona Gas.

Dia 18 es va fer el VII Fòrum Ciutadà on l'equip de govern informà dels principals projectes que es duen a terme i dels previstos amb la participació de les persones assistents.

Dia 19 se celebrà a la plaça de l'Ajuntament el VIè Circuit Curses Infantils, Serra de Tramuntana, des de les 11:00 a les 13:00 h. Ha estat un èxit. Enhorabona als 160 nins i nines que han participat i un agraïment al Consell de Mallorca per fomentar l'esport i la natura amb els més petits de la casa.

El mateix dia el club d'esplai s'Estel comunica l'inici de les seves activitats. Tendran lloc el dissabte des de les 11:00 a les 13:00 hores.

Dia 20 va tenir lloc la XXIX PUJADA A LLUC A PEU. Enguany hi havia més gent a l'hora de berenar que a l'hora del dinar. Gràcies a la feina

de la gent voluntària es va poder gaudir d'un bon dia plegats.

Dia 25, l'Ajuntament informa sobre la substitució de lluminàries dels carrers. S'han instal·lat 34 faroles noves amb sistema LED en el casc urbà amb un pressupost d'11.586 € finançats a través de la subvenció

per a dur a terme actuacions de protecció contra la contaminació atmosfèrica concedida pel Consell de Mallorca. D'aquesta manera, continuem el procés de renovació de totes les lluminàries de Mancor a sistema LED.

Dia 26, l'horabaixa se va celebrar els Tots Sants Mancorí a la plaça de l'Ajuntament. Molts nins

i nines de Mancor han fet panallets i rosaris. Seguim amb la tradició!

Dia 28 ens ha deixat na Catalina Suau Martorell "can Bernadet", als 95 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

Dia 30 de les 17:30 a les 21:00 hores hi ha hagut donació de sang, a la sala d'actes de l'Ajuntament. Aquesta vegada hi acudiren 18 persones i es realitzaren 16 donacions.

Dia 31 el Conseller Executiu de Mobilitat i Infraestructures del Consell de Mallorca, el senyor Ivan Sevillano, i el batle de Mancor signaren la cessió del tram de la carretera que va des de la rodona d'entrada al poble fins al casal de Son Morro a l'Ajuntament. Aquesta cessió suposa facilitar la tramitació d'expedients d'obres i activitats per part de l'Ajuntament que es trobaven supeditats a informes per part de la Direcció Insular de

Carreteres. A partir d'ara l'Ajuntament de Mancor és el responsable d'aquest tram de carretera.

Aquest dia es va fer la presentació dels **“Dos dies de trial a Mallorca”**. Els pilots feren una exhibició a la plaça de dalt i una desfilada pel poble.

El mateix dia 31, va néixer Aina Martorell Janer, filla de Jaume i Maria. Enhorabona!!

NOVEMBRE

Dia 1 de novembre, festivitat de Tots Sants, es va engalanar el cementiri.

Durant els dies 1 i 2 es va celebrar la primera edició de la prova “Dos Dies de Trial a Mallorca”, amb la presència de pilots mundialistes, organitzat per Marc Horrach i família i el Club Zona Gas. Fou molta la participació en les diferents categories.

Grup de voluntaris

Dia 2 l'Ajuntament va fer entrega d'una placa que posava: “A Marc Horrach Coll en reconeixement al seu premi de Campió d'Espanya de Trial a la categoria TR3”. Enhorabona i molt de gas!”.

Dia 3 es va fer l'excursió de la segona etapa de la Ruta GR221, de pedra en sec. Travessa des de Sant Telm, passant per la Trapa i fins el Coll de la

Gramola. Més de 50 persones que gaudiren del dia, encara que el vent i la pluja desbarataren una part del camí.

Dia 4 la premsa publica “El catalán Aniol Gelabert se adjudica la victoria 2 Días de Trial Mallorca”

El divendres dia 8 hi va haver un ple extraordinari de l’Ajuntament.

El mateix dia es va fer una xerrada, organitzada per Feim Tribu i impartida per Maria Cifre, educadora social i sexòloga: “*Sexualitat a la infància*”. Es va fer a la sala d’actes de l’ajuntament.

Dia 10 va morir Maria Bauzà Reynés, de *es Clos*”, als 86 anys. Rebin el condol els seus familiars i amics.

El mateix dia es celebraren les eleccions generals i la cursa Mancor XTREM.

Resultat de les votacions a Mancor:

Participació un	74 %
Partit Popular	224
PSOE	172
Unidas Podemos	139
Vox	119
Més Esquerra	64
Ciudadanos	32
Más País	9
Por un mundo justo	4
Partido Liberado	2
Recortes cero	1
Vots en blanc	9
Vots nuls	17

Respecte a la cursa XTREM hi va haver dues modalitats amb una distància total de 27,3 km o de 11,4 km. Organitzat per Esports Altura Club i Ajuntament de Mancor de la Vall. La pluja, fort vent, calabruix i neu feren que no tots els participants inscrits completassin la cursa. Enhorabona a participants i voluntaris!

Guanyadors absoluts

Corredors locals

Dia 11 la premsa publica “Biel Gomila y Esther Amorós s’adjudican la Mancor Extrem”.

Dia 13 el senyal de televisió del repetidor de Santa Llúcia va deixar de funcionar degut a una avaria.

Dia 13 es va fer un taller de risoteràpia amb els usuaris del Centre de Dia de Mancor. Durant els propers mesos es realitzarem tallers de temàtiques diverses a través de l’entitat Solidaritat Inter Generacional amb el finançament de la Conselleria d’Afers Socials i Esports. Els usuaris del Centre de Dia s’ho han passat molt bé!

Dia 15 l’ajuntament informa de què gràcies al “*Conveni de gestió integral del procediment sancionador en matèria de trànsit*” amb l’Agència Tributària, pot disposar d’un radar mòbil per poder dur a terme controls de velocitat al nostre municipi. Durant els propers dies es farà una prova pilot. A partir de desembre ja se sancionarà.

El mateix dia 15 hi va haver una xerrada-debat “*Subvencions forestals a la Serra de Tramuntana*” a càrrec de Luis Berbiela i Joan Santana, cap de servei i tècnic del Servei de Gestió Forestal i Protecció del

Sòl de la conselleria de Medi Ambient. Englobat dins els actes de pre-fira. Les pròximes convocatòries i la seva viabilitat foren motiu de debat.

Després es va fer al Casal de Cultura “Biniarrels Festival”, concurs de bandes organitzat per Arrels.

Joan Canals ensenyant la seva tafona

La Fira de Biniarrels es va fer entre el dia 22 i 24. Degut a la pluja i el vent, alguns dels actes foren suspesos. (Vegeu l'apartat Biniarrels de la pàgina 34 a 38).

Divendres dia 22 va tenir lloc el contacontes “*Monstres porucs*” a la Biblioteca Municipal. Després un taller d'artefactes musicals al casal de cultura. La Valltukada va sonar a davall la carpa més tard que l'hora prevista. La resta fou suspès.

Dissabte al matí es va fer l'activitat infantil “*Taller de circ en família*” al pavelló. S'obriren exposicions de roba antiga, dibuixos del CEIP Montaura, del concurs de fotografia, de bolets i de fotografies nocturnes de Manuel Alba. La plantada i cercavila de gegants fou suspesa a darrera hora per pluja, així com la cercavila de cavallets. El combat de glosadors es va fer a la cotxeria de Son Morro. Com acte final, Marga Rotger, al teatre, presentà el nou disc *Infinít Emocionari*.

Diumenge es feren totes les activitats previstes: mercat artesà, cercavila de xeremiers, tamboriners i flabiolers, mostra de ball i ballada popular, actuació de Cavallets i fi de festa amb Valltukada.

Dia 25, Dia Internacional contra la Violència de Gènere es va llegir un manifest a les 20 h a la plaça de l'Ajuntament. Es va fer una xocolatada. Tristament, el mateix dia, era assassinada una dona a Canàries a mans de la seva parella sumant una altra víctima mortal a un degoteig que no atura. Reaccionem!!

Dia 27 l'ajuntament informa de què ha executat l'obra de manteniment i millora de la plaça des Pou. S'ha substituït el paviment, incorporat grava, enterrat canonades i instal·lat bancs nous, tres faroles i una barrera de fusta al lateral proper de la carretera. Un cost de 40.000 euros finançat pel pla d'inversions del Consell de Mallorca.

El mateix dia va néixer el nin Manuel Pichardo Rodríguez, fill de Fernando Pichardo i Rocio Rodríguez. Donam l'enhorabona al s pares i familiars.

40.000 euros en mejorar la plaza del Pou”.

Dia 28 l'ajuntament informa de que conjuntament amb IBANAT i el CEIP Montaura s'ha iniciat un projecte de jardí botànic al terreny municipal de devora el pavelló. Han sembrat plantes autòctones produïdes en el viver forestal de Menut i que a partir d'ara infants de 5è i 6è, amb ajuda de pares i mares i ajuntament, s'haurà de mantenir i millorar.

Aquest dia es publica a premsa “Mancor invierte

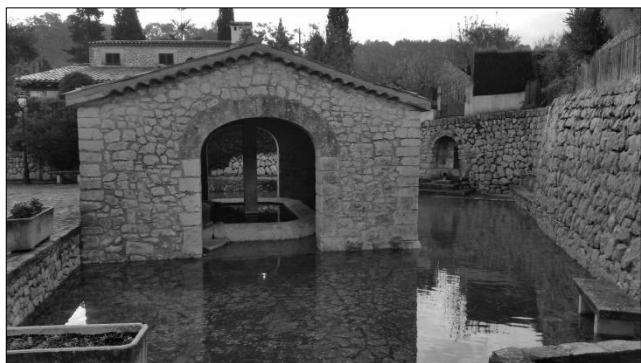
Dia 29 L'Ajuntament de Mancor de la Vall ha acondicionat aquesta jardinera a la plaça Donants de Sang on s'ha plantat aquesta olivera, obsequi de Tirme, a tots els mancorins i mancorines.

Dia 30 es va fer un taller per a infants de 5 a 8 anys "Estereotips de gènere" impartit per la sexòloga i educadora social Teresa Ramos Díaz. Organitzat per Apima del CEIP Montaura i l'Ajuntament.

DESEMBRE

Dia 1 es va fer una excursió des del Coll de sa Gramola a Estellencs. Ha estat la tercera etapa de la ruta GR221 i hi ha participat més de 50 persones.

Dia 5 les fortes pluges i un tap als desaigües de Sa Font feren que es donàs aquesta imatge.

Dia 8 l'empresa AQUAILLES informa de possibles interrupcions del servei d'aigua degut als continus talls de subministrament elèctric.

Aquest dia morí Lourdes Gómez Fajardo a l'edat de 56 anys. Donam el condol a familiars i amics.

Dia 9 l'Ajuntament informa de les dades i dels propers trams a fer de la ruta GR221.

Dia 11 en publica a premsa "Mancor de la Vall, entre la Serra i el Raiguer".

Dia 13 es va fer una Xerrada d'Emergència Climàtica càrrec del moviment "Extincion Rebellion" a la Sala d'actes de l'ajuntament.

Dia 14 fou un dia ple d'activitats. Durant el matí un taller per família amb infants a càrrec de la Lio Parda, "Estereotips de gènere", Organitzat per Apima del CEIP Montaura i educadora social, a la sala d'actes de l'ajuntament. Allà mateix al capvespre es va fer un Taller infantil de Nadal on els infants feren corones nadalenques i postals.

Horabaixa, a les 19 h, es va fer la IV Trobada de colles infantils de les Illes Balears. Concentració de batucades i correfoc de dimonioions i dimoniones des de la plaça de l'Ajuntament fins a davant Son Morro. Aquest acte s'havia de celebrar durant la fira, però degut a la pluja es va passà a aquest dia. Ha estat la primera actuació de la colla de dimonis infantils d'Arrels. (Vegeu l'apartat Biniarrels de la pàg.34)

Dia 15 surt a premsa "Arrels estrena su primera colla juvenil de dimonis". Dinar de Nadal al Centre de Dia

Dia 16 es va fer un dinar de Nadal dels usuaris del Centre de Dia i familiars.

Dia 18 es va fer un concert al Centre de Dia.

Dia 19 una patgessa reial va visitar l'escoleta, l'escola i el centre de dia per tal de replegar cartes i peticions.

Aquest dia l'ajuntament informa d'un ban de batlia, que obri un termini de 15 dies perquè les persones interessades es puguin presentar per exercir el càrrec de jutge de Pau, titular i substitut, que reuneixin les condicions legals.

Dia 20 a la Biblioteca Municipal es va fer l'hora del conte de nadal . “*Contes enadalats de neu i fred*” a càrrec de Bàrbara Dalià.

Aquest dia l'Ajuntament informa de la procedència de la pica de pedra col·locada a la rotonda d'entrada al poble. *(Podeu consultar informació exhaustiva a l'APP municipal).*

Dia 21 al capvespre es va fer la plantada i decoració de l'arbre dels desitjos a la plaça de l'Ajuntament. Es va muntar el mercadet de nadals de diferents associacions i gent de Mancor. El grup O'Veus va fer un concert durant el qual es varen encendre els llums de Nadal. Es va fer una recollida de joguines a benefici de Càritas i recollida de productes d'higiene infantil a benefici de Creu Roja.

L'escola de tennis aquest dia va fer el sopar de nadal i es va fer entrega dels trofeus de les Diades de Nadal.

També aquest dia es varen casar en Gabriel Amengual Coll amb na Catalina Coll Martorell. Desitjam molta felicitat al matrimoni.

Els dies 23, 24, 30 i 31 es feren activitats creatives per a infants de 5 a 8 anys “Dies de passar-ho bé”. Amb la col·laboració de Feim Tribu i amunt i Avall, de la mà d'Àfrica.

Dia 23 el grup de l'esplai va ajudar al Pare Noel a fer una volta pel poble.

Dimarts 24 es fer la missa de Nit de Nadal. El sermó de la Calenda el va fer Albert Florit Martorell. El cant de l'àngel Carla Rotger Martorell i el cant de la sibil·la a càrrec de Maite Mora Ferrer. El betlem vivent estava format per Marta Ribot Martorell de verge Maria, Joan Miquel Martorell Martorell de Sant Josep i l'infant Jesús era Aina Martorell Janer. Una tropa de pastors i pastoretes el completaren.

Aquest dia la premsa publica “El PP de Mancor pide la nulidad de la tasa de basuras para viviendas de alquiler vacacional” i “El PP de Mancor dice que Más no quiere turistas en el pueblo”.

Dia 27 es va iniciar el Campus de futbol de Nadal organitzat pel C.E. Montaura. També s'inicià aquest dia el

XI Torneig de futbol C.E Montaura. Hi participaren les categories prebenjamins, benjamins i alevins.

Es publica a premsa “Més contesta al PP y dice que el alquiler vacacional es una actividad comercial como otra”.

Dia 28 una patgessa dels Reis d'Orient va recollir cartes de les bústies de Mancor i en mà les que li entregaren a la plaça.

Aquest dia, dia dels sant Innocents, l'ajuntament informa d'una broma dient que la plataforma digital NETFLIX ha sol·licitat venir a rodar una nova sèrie a Mancor de la Vall durant l'any 2020. I que durant les properes setmanes es convocarien els càstings per a contractar els extres que hi volguessin participar.

També el dia 28 va néixer el nin Jaume Ramis Seguí, fill de Jaume Ramis i Maria Antònia Seguí. Enhorabona als pares i familiars.

Diumenge dia 29 es va fer la commemoració de la Diada de Mallorca. Els cavallets d'Arrels representaren la conquesta de Mancor, acompanyats de la colla de xeremiers. Lluïsa Martorell, Pere Perelló i Sebastià Sansó llegiren el poema “La Colcada”. De la façana de l'Ajuntament es penjà l'estendard i els assistens cantaren La Balanguera.

Dia 30 es varen casar Antoni Soler Pujadas amb Antoni Duran Fernández. Enhorabona i felicitat.

Dia 31 un poc abans d'acabar l'any, la gent va anar a la plaça de l'Ajuntament per escoltar allà les campanades, menjar el raïm i prendre un poc de cava. La festa va seguir amb les actuacions de MARIA N'GANXA i DL LINO dins la carpa instal·lada a la plaça d'Alt.

VOS DESITJAM MOLTA SALUT I PAU PER L'ANY 2020!

Joana Maria AteuM

PAUTES PER A UNA BONA COMUNICACIÓ FAMILIAR

La comunicació en família és vital. Trobar espais perquè pares i fills parlin i s'escoltin ajuda a crear vincles, millora la qualitat de les relacions familiars i genera sentiments d'amor i de seguretat.

Pautes:

Crea rituals. Pensa què pots fer amb la canalla que els resulti interessant per generar espais en què estiguin predisposats a comunicar-se. Normalment, quan hi estàs connectat per saber com estan o com els ha anat el dia, ells s'obren.

Para atenció. Escolta què t'expliquen, dona importància a les seves històries, com se senten i pensen. Estigues atent a les pistes que donen quan volen parlar -no ho aprofitis per fer-los un sermó-, i respecta quan no volen fer-ho.

Dedica temps a gestionar una bona comunicació. Que puguin parlar amb tu quan ho necessitin i siguin conscients que sempre poden comptar amb tu.

A J U N T A M E N T I N F O R M A

ACTA DE LA SESSIÓ ORDINÀRIA DEL PLE DE L'AJUNTAMENT DE MANCOR DE LA VALL DE DIA 18 DE SETEMBRE DE 2019

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la sessió plenària ordinària de data 17 de juliol de 2019.

El Batle demana si tothom ha llegit la documentació relativa a l'acta de la sessió de data 17 de juliol, i si algú té alguna cosa que afegir o ressenyar.

Intervé en aquest punt el Sr. Llobera Serra per proposar, si és possible, que les sessions es gravin, ja que encara que no desitgen afegir precisions a l'acta, sí que els agradaria revisar el que varen dir, ja que després de dos mesos, podrien sortir dubtes.

El Batle li respon que s'estudiarà aquesta proposta.

Intervé en aquest punt la Secretària-interventora per precisar que la normativa disposa que es faci una referència succinta de les intervencions dels membres del Ple, però que si es desitja que consti literalment a l'acta, ha de fer-se arribar la intervenció a la secretaria per poder incorporar-la textualment.

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova l'acta per unanimitat dels membres del Ple.

2. Nomenament de representats de l'Ajuntament de Mancor de la Vall davant el Consorci d'Infraestructures.

El Batle llegeix la proposta que es sotmet al Ple:

"PROPOSICIÓ DE BATLIA

Assumpte: nomenament de Representants de l'Ajuntament a òrgans col·legiats

Atès que d'acord amb l'art. 38.c) ROF és competència del Ple el nomenament dels representants de la Corporació davant els òrgans col·legiats.

ES PROPOSA

PRIMER.- *Aprovar els representants que a continuació es relacionen:*

1. *Representant al Consorci d'Infraestructures de les Illes Balears:*

Titular: Guillem Villalonga Ramonell

Primer Suplent: Joana Maria Alba Mateu

Segon Suplent: Joan Ramon Villalonga

Interlocutor: Guillem Villalonga Ramonell

SEGON.- *Donar trasllat dels acords adoptats a l'entitat esmentada".*

Una vegada llegida es dona el torn de paraula al Partit Popular. Intervé el Sr. Gabriel Llobera per dir que el vot del Partit Popular serà en contra perquè entenen que per més transparència, hauria de donar-se representació a l'oposició davant altres organismes.

Li contesta el Batle per dir que la representació davant altres òrgans sempre ha estat triada entre membres de l'equip de govern, i que en tot cas, aquest Consorci d'infraestructures demana que es nomenin representants però a dia d'avui no té actuacions a Mancor de la Vall.

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova per 4 vots a favor (Més) i 2 vots en contra (PP).

3. Aprovació, si escau, de l'informe elaborat per la implementació de sistemes d'Informació i Gestió Energètica (SIE) a l'Ajuntament de Mancor de la Vall, de l'informe Anual d'Energia Municipal

2018 i del Pla d'acció per a l'energia sostenible i el clima del municipi de Mancor de la Vall. El Batle llegeix la proposta:

“PROPOSTA DE BATLIA

Assumpte: Aprovació de l'informe elaborat per la implementació de sistemes d'Informació i Gestió Energètica (SIE) a l'Ajuntament de Mancor de la Vall, de l'informe Anual d'Energia Municipal 2018 i del Pla d'acció per a l'energia sostenible i el clima del municipi de Mancor de la Vall.

Atès que l'Ajuntament de Mancor de la Vall va sol·licitar l'any passat una línia de subvencions relatives al Pacte de Batles i Batlesses, i aquesta va ser atorgada.

Considerant que aquest Pacte pretén l'adopció per part dels municipis d'una sèrie de compromisos destinats a promoure l'energia sostenible i la millora del sistema de gestió energètic i que l'Ajuntament de Mancor de la Vall va presentar-se per línia B en atenció a les seves característiques.

Considerant que aquesta línia B requeria que pels Ajuntaments es realitzi un informe de seguiment del PAES, crear un servei de gestió i compatibilitat de subministraments energètics municipals i la redacció de l'adaptació del Pla d'Acció per l'Energia sostenible (PAES) al nou “pacto de los alcaldes para el clima y la energia 2030” (compromisos que van aprovar-se pel Ple anteriorment).

Vist que s'ha tramitat a l'expedient 67/2019 el corresponent contracte de serveis per a la redacció d'aquesta documentació i l'elaboració dels estudis requerits i aquests van ser presentats en dependències municipals.

Atès que el Consell de Mallorca ja ha ingressat la quantitat de 11.150€ prevista a l'acord del Consell Executiu del Consell de Mallorca en sessió de dia 24 d'octubre de 2018.

Per tot l'anteriorment esmentat,

ES PROPOSA

Primer.- Que pel Ple de l'Ajuntament de Mancor de la Vall s'aprovi l'informe elaborat per la implementació de sistemes d'Informació i Gestió Energètica (SIE) a l'Ajuntament de Mancor de la Vall, de l'informe Anual d'Energia Municipal 2018 i del Pla d'acció per a l'energia sostenible i el clima del municipi de Mancor de la Vall, que s'adjunta a aquesta proposta.

Segon.- Que es doni trasllat al Consell de Mallorca d'aquesta aprovació per a continuar amb la justificació de la subvenció i al desenvolupament dels compromisos adquirits amb anterioritat.”

El Batle demana si qualcú desitja afegir res a la proposta, i ja que ningú vol fer cap aportació, es sotmet a votació. S'aprova per unanimitat.

4. Aprovació, si escau, de la proposta d'acord de manteniment de la carrera professional pels treballadors i treballadores de l'Ajuntament de Mancor de la Vall.

El Batle explica la proposta, elaborada com annex del Reglament que es va aprovar el mes de març. A continuació demana si tothom ha pogut llegir el contingut d'aquesta proposta, i atès que ningú desitja afegir res, **es sotmet a votació i s'aprova per unanimitat.**

5. Proposta d'acord per establir el nivell C1 a la plaça de Secretaria-Intervenció.

El Batle llegeix la proposta adjunta a la convocatòria:

“PROPOSTA DE BATLIA

Considerant que el Decret 2/2017, de 13 de gener, d'exigència del coneixement de la llengua catalana en els procediments de provisió de llocs de treball de les entitats locals de les Illes Balears reservats a

personal funcionari de l'administració local amb habilitació de caràcter nacional, al seu article 1.2 regula el règim d'exigència de coneixements de llengua catalana per aquest tipus de funcionaris que presten serveis a les Entitats locals.

Considerant que aquest article disposa que “2. El nivell de coneixement de la llengua catalana que s'exigeix amb caràcter general és el nivell B2, sens perjudici que les entitats locals puguin exigir el requisit del coneixement de la llengua catalana corresponent al certificat de nivell C1 per a qualsevol forma de provisió de llocs de treball reservats a personal funcionari de l'Administració local amb habilitació de caràcter nacional quan estigui previst en la relació de llocs de treball **o ho acordi l'òrgan competent.**”

Considerant que el RD 128/2018, de 16 de marzo, por el que se regula el régimen jurídico de los funcionarios de Administración Local con habilitación de carácter nacional, preveu la possibilitat d'incloure el coneixement de la llengua oficial pròpia, en els termes que es prevegin en la legislació autonòmica corresponent, en les bases de les convocatòries dels diversos sistemes de provisió definitiva de llocs de treball reservats a aquesta escala de personal funcionari, això és, concurs ordinari, concurs unitari i lliure designació.

Atès que la llengua vehicular principal al terme de Mancor de la Vall és la catalana i que majoritàriament, la població es dirigeix a l'Administració mitjançant l'ús d'aquesta; i per tant, es valora positivament que les persones que treballen a aquesta Administració tinguin una fluïdesa apropiada per a una millor atenció als ciutadans i ciutadanes.

Tenint en compte que l'òrgan competent per adoptar aquesta decisió és el Ple de la Corporació, tota vegada que suposaria una exigència determinada per l'accés a determinats llocs de feina, com és el coneixement de llengua catalana.

ES PROPOSA

Primer.- *Que pel Ple s'adopti el corresponent Acord per implantar l'exigència de nivell C1 de coneixement de la llengua catalana per a la plaça de Secretaria-Intervenció d'aquest Ajuntament.*

Segon.- *Donar compte a la Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques als efectes oportuns”*

Atès que ningú vol afegir res, es passa a votació de la proposta, i s'aprova per unanimitat dels membres presents.

6. Moció presentada pel Partit Popular relativa a l'arribada de la Fibra òptica.

El Batle dona la paraula al Sr. Llobera Serra, que passa a llegir la Proposta presentada pel Grup municipal Popular, relativa a l'arribada de la fibra òptica:

“EL GRUP MUNICIPAL POPULAR DE L'AJUNTAMENT DE MANCOR DE LA VALL, d'acord amb el que preveu el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals, desitja elevar al Ple de l'Ajuntament la següent moció,

MOCIÓ PER L'ARRIBADA DE LA FIBRA ÒPTICA

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Mancor de la Vall actualment no disposa de fibra òptica, només ens arriba l'ADSL, fet que dificulta la qualitat de la tecnologia com també problemes a l'hora de realitzar feines o activitats d'oci que impliquen una navegació ràpida. Les companyies telefòniques ens cobren l'ADSL al mateix preu que els paquets que inclou la fibra òptica, és a dir els ciutadans i ciutadanes de Mancor paguen l'internat a preu de fibra òptica però únicament els arriba l'ADSL.

Durant el darrer trimestre de 2018, el Govern de les Illes Balears va adjudicar subvencions per un total de 2.826.753,29 € a operadores de telecomunicacions perquè estenguin la fibra òptica arreu de les Illes Balears.

Les ajudes atorgades consisteixen en subvencions a fons perdut i estan cofinançats pel Programa Operatiu FEDER 2014-2020, que té entre els seus objectius millorar l'ús i la qualitat de les tecnologies de la informació i de la comunicació, així com l'accés a aquestes tecnologies.

Mancor de la Vall és una de les zones on la instal·lació de la fibra òptica està subvencionada, per ser un municipi de menys de 4000 habitants. La companyia de telecomunicació adjudicada és Telefònica, i a dia d'avui encara la fibra òptica no ha estat instal·lada, i segons els acords -empresa i administració-, Mancor hauria de tenir fibra òptica abans del juliol de 2020.

El 8 d'Agost de 2019 l'empresa adjudicada va tenir una reunió amb la Direcció General de Desenvolupament Tecnològic de la Conselleria d'Innovació i Investigació, per passar comptes de les feines realitzades i les futures a realitzar. La instal·lació de la fibra òptica a Mancor de la Vall està dins les futures a realitzar, però l'Ajuntament a dia d'avui encara no ha rebut cap projecte d'actuació de l'empresa adjudicada.

ACORD

Primer.- *L'Ajuntament de Mancor de la Vall instarà a la Conselleria d'Innovació i Investigació perquè es resolgui ràpidament la instal·lació de la fibra òptica a Mancor.*

Segon.- *L'Ajuntament de Mancor de la Vall es posarà en contacte, amb l'empresa adjudica de la instal·lació de la fibra òptica a Mancor per tal que comencin el més ràpid possible.*

Tercer.- *L'Ajuntament de Mancor de la Vall valorarà l'entrada d'altres empreses de instal·lació de fibra òptica, una vegada passat l'any 2019 i l'empresa adjudicada no hagi iniciat la instal·lació."*

Pren la paraula el Sr. Batle per explicar que aquestes actuacions deriven d'un contracte licitat per la Conselleria, i que damunt d'aquest procediment, nul·la és la influència que podria tenir l'Ajuntament de Mancor. Encara així, explica, que al seu dia es va fer un informe des de l'Ajuntament i que ara mateix s'estava fent ja la instal·lació de la fibra.

El Sr. Llobera li demana pel termini d'execució d'aquesta instal·lació, i el Batle li respon que hauria d'estar acabada pel mes de novembre.

Sotmesa la moció a votació, aquesta NO s'aprova, per comptar amb 4 vots en contra de Més i 2 vots a favor del Partit Popular.

7. Moció presentada pel Partit Popular envers la transparència, objectius i accions a complir de cada Regidoria.

Pren la paraula el Sr. Llobera Serra per llegir la proposta de moció presentada pel seu grup:

"EL GRUP MUNICIPAL POPULAR DE L'AJUNTAMENT DE MANCOR DE LA VALL, d'acord amb el que preveu el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals, desitja elevar al Ple de l'Ajuntament la següent moció,

MOCIÓ ENVERS LA TRANSPARÈNCIA, OBJECTIUS I ACCIONS A COMPLIR DE CADA RIGIDORIA

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El passat 15 de juny de 2019, es va constituir el nou consistori fruit de les eleccions municipals del passat 26 de maig de 2019. El programa electoral és una eina fonamental que tenim els ciutadans per escollir l'opció política que més ens agrada en el període de la campanya electoral, si bé heu pogut veure, els programes electorals de les dues candidatures reflecteixen les mateixes necessitats reals que presenta Mancor, però la diferencia de 5 vots ha manifestat que siguin vostès els que executin el programa electoral.

També és un dels instruments que tenim els ciutadans i els grups de l'oposició per fiscalitzar la feina que fa l'equip de govern.

Els ciutadans de Mancor de la Vall disposen del vostre programa electoral però no tenen la temporització de quan es realitzaran totes les actuacions i promeses electorals.

La transparència i la participació ha de ser un eix bàsic i irrenunciable per a qualsevol govern. I si aspirem a aconseguir-ho, el primer que hem de fer és explicar el programa de govern que tenim previst dur a terme, perquè tant la ciutadania com l'oposició estiguin assabentats de tots i cada un dels projectes de millora i manteniment per petits o grans que siguin, com també els objectius i accions a complir de cada regidoria.

L'oposició tenim la responsabilitat d'exigir que l'equip de govern sigui transparent i eficient en la gestió dels recursos públics. Una bona oposició és necessària perquè hi hagi un bon govern.

Per tot això, el grup municipal popular proposa al Ple l'adopció dels següents,

ACORDS

PUNT Únic,- *L'Ajuntament de Mancor de la Vall durà a terme, una vegetada cada mig any al Plenari més pròxim, jornades on els diferents regidors de l'equip de govern exposaran els objectius i les accions que tenen previst desenvolupar durant la present legislatura”.*

El Batle explica que des de fa 3 anys aproximadament es fa cada 6 mesos un Fòrum ciutadà en el qual s'expliquen totes les actuacions i plans d'acció de les regidories de l'Ajuntament, i que aquestes reunions s'estructuren en tres parts:

1r - Exposició de les actuacions realitzades.

2n - Intervenció dels assistents i assistents al fòrum vinculades amb aquestes actuacions realitzades.

3r - Actuacions a desenvolupar en els següents mesos.

Explica el Batle que normalment, amb assumptes problemàtics, hi ha més afluència, però que sempre es publicita i s'obri a la participació del poble. Aprofita per anunciar que pel mes d'octubre està previst fer-ne un altre.

Sotmesa la moció a votació, NO s'aprova, per comptar amb 4 vots en contra de Més i 2 vots a favor del PP.

8. Resposta a les preguntes formulades pel Partit Popular amb data 17 de juliol de 2019.

El batle dona resposta per escrit a les preguntes formulades pel Ple de juliol que no s'havien pogut contestar a aquest, amb aquest tenor literal:

—4. Quin ha estat el cost desglossat de les festes de Sant Joan'19? Hi ha programada alguna convocatòria de la comissió de festes per avaluar els diferents actes? Si no és així, trobam convenient que la comissió de festes es reunixi per valorar les festes, i d'aquesta manera, saber quina és l'opinió dels ciutadans i ciutadanes de Mancor?”

El cost desglosat per actes i activitats més importants seria el següent:

- Cursa i Caminada Solidària:** 1438,43 € (plataforma inscripcions, ambulància, camisetes).
- Trobada Pintors:** 592,74 € (regal i dinar pintors).
- Partit Futbol Son Amunt Son Avall:** 1036,50 € (Dj's, arbitre, i refresc).
- Activitats Infantils Piscina:** 1875,56 € (castell aquàtic i monitors).
- Sopar a la fresca:** 3025 € (lloguer taules i cadires, actuació Xavi Canyelles).
- Cavalls de Menorca:** 9986,10 € (Cavalls i cavallistes, lloguer transport, xaranga acompanyament, col·locació arena i grades, ambulàncies, i manteniment cavallistes).
- Actuació Cris Juanico i Duplicats:** 7454,90 € (concert, equip de so i trasllats i hotel grup Cris Juanico).
- Un tramvia anomenat desig:** 3388 € (cost zero, subvenció Consell Insular de Mallorca).
- Actuacions Ruta de Tapes:** 1439 € (músics i equips de so).
- Actuació Mel i Sucre:** 1512,50 € (musics i equip).
- Moguda Mancorina:** 15187,54 € (actuacions dels 4 grups, equips de so i llums, ambulàncies i policia, lloguer banys químics).
- Verbena Dissabte:** 6872,80 € (actuacions musicals, equips de so i llum).
- Desfilada nins Esplai:** 1355,20 € (lloguer equips so i llum).
- Homenatge a la Gent Gran:** 3303,42 € (obsequis Gent Gran, i refresc).
- Concert Havaneres:** 1815 € (músics i equip de so).
- Varis:** 5498,74 € (Actuacions Xeremiers, Cavallets, i Gegants al llarg de les festes, lloguer equips de so per actuacions Festa Pagesa, coets fi de festa, material per jocs infantils, refrescs populars, trofeus i medalles,...).

El Batle respon que s'està valorant la celebració d'aquesta Comissió per a darrers d'agost o pel mes de setembre, però que encara no hi ha res tancat.

2. Quan teniu pensat pintar les persianes arreglades del Centre de dia i la biblioteca municipal? Volem recordar que sense la capa protectora de la pintura, res aclarirem perquè es tornaran a fer malbé.

El Batle contesta que s'han demanat pressuposts per pintar-les però que són elevats, i per això s'està valorant.

3. S'ha cedit el manteniment del cementeri? si la resposta és sí, quina és l'empresa adjudicada?

El Batle respon que no s'ha cedit, que és la mateixa empresa, no hi ha hagut canvis.

4. A qui correspon arreglar les persianes de la caseta de l'aigua situada al camí que va a les cases de Massanella?

El Batle contesta que si és una caseta de l'aigua, ha d'arreglar les persianes la concessionària d'aigua.

5. El passat mes de novembre vostès visitareu la Consellera de Salut, el Gerent de l'IBSALUT i el coordinador de centres d'atenció primària per expressar el malestar dels usuaris del Centre de Salut. El dia d'avui el servei del metge de Mancor està saturat, molts de majors han de desplaçar-se a Inca per falta de metge, o bé perquè no es vol desplaçar a fer domicilis per falta d'hores i de temps. S'ha avisat IBSALUT per millorar el servei i resoldre aquests problemes que apareixen ara?

Intervé a aquest punt la Sra. Joana Maria Alba, regidora i tinent de Batle, per fer constar que no s'ha rebut cap queixa a l'Ajuntament relativa a aquesta qüestió; i que la coordinadora del servei no ha dit res.

Si hi ha qualche queixa, aquesta dependrà del Centre d'Inca, i per tant, aconsella que si es reben queixes verbals, es posen per escrit; però, repeteix, no es té constància d'aquestes queixes.

Intervé el Sr. Josep Frontera per preguntar si hi hauria substitucions els dies que no hi ha metge, perquè aquest agafaria vacances a l'estiu. Explica que les cites no es donin amb l'agilitat necessària i que augmenta el número d'usuaris del dia següent quan no hi ha metge. Per això considera que la millor opció seria trobar un substitut per cobrir el servei.

Intervé el Batle per dir que aquestes substitucions no depenen de l'Ajuntament i que aquesta qüestió ja s'havia posat en coneixement de la Conselleria, però que eren complicades de cobrir; i per això la intenció era reunir-se amb la Consellera pel mes de setembre per trobar una solució a mig-llarg termini. Manifesta la Sra. Alba Mateu que la coordinadora d'Inca li havia explicat exactament el mateix, que eren vacants molt breus i per tant, de difícil cobertura, i que si hi havia usuaris que havien de rebre cures a casa, existeix l'opció del PAC mòbil.

Li contesta el Sr. Frontera per dir que traslladaria les seves respostes a la persona que li havia comentat aquesta situació.

6. Quin es el cost mensual del lloguer del local ~~antiga~~ Papereria Sa Canaleta" que s'utilitza per magatzem municipal?

510 euros mensuals.

A més, el Sr. Llobera Serra li demana si finalment s'havia valorat la possibilitat de fer la comissió de festes. El batle li respon que el més probable és que s'inclogui al fòrum.

9. Donar compte dels Decrets dictats per la Batlia.

En compliment del que disposa l'article 42 del Reglament d'Organització, Funcionament i Règim Jurídic de les entitats Locals de 28 de novembre de 1986 (ROF), La Secretària-Interventora dona compte dels Decrets de Batlia dictats des de la Convocatòria de l'anterior Ple fins la celebració del Ple de 18 de setembre de 2019; i que van des del número 199 al 289 de l'any 2019.

ACTA DE LA SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DEL PLE DE L'AJUNTAMENT DE MANCOR DE LA VALL DE DIA 15 D'OCTUBRE DE 2019

Desenvolupament de la sessió:

Es procedeix al sorteig dels membres per a les dues taules electorals existents a Mancor de la Vall per a les eleccions del dia 10 de novembre de 2019.

El sorteig es celebra amb normalitat, seleccionant-se a l'atzar a més dels membres titulars de les meses electorals, un total de 9 suplents per cadascun dels càrrecs, a fi d'agilitzar el procés en cas de que s'admetin excuses per la Junta electoral.

No obstant això, i respecte de la mesa A, a pesar d'haver estat tancada al programa, va produir-se una errada de caràcter informàtic que va impossibilitar guardar els membres que havien sortit.

Apreciada aquesta situació, va cridar-se al TIC Mallorca i a ABSIS per veure si hi havia forma de recuperar aquesta informació. No essent possible, i en presència dels membres del Ple Sr. Guillem Villalonga Ramonell, Sr. Joan Ramon Vallori i Sra. Dolores Tévar Martorell va procedir-se a efectuar un nou sorteig.

ACTA DE LA SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DEL PLE DE L'AJUNTAMENT DE MANCOR DE LA VALL DE DIA 8 DE NOVEMBRE DE 2019

Desenvolupament de la sessió

1. Aprovació, si escau, del Reglament regulador del servei de cementeri i tanatori.

El Batle demana si tothom ha llegit la documentació relativa al Reglament del cementeri i tanatori i si es vol fer qualche tipus d'aportació. Explica a més, que la necessitat de reformar i actualitzar aquest Reglament deriva de què l'anterior era de l'any 1949 i per tant, es necessitava ajustar a la normativa vigent.

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova per unanimitat.

2. Aprovació, s'escau, de l'Ordenança reguladora de la taxa per la prestació del servei de manteniment del cementeri i tanatori.

Demana la paraula el Sr. Frontera Martorell per demanar el motiu de que es faci un Ple extraordinari i no s'han incorporat els assumptes al Ple ordinari que tindrà lloc el proper dia 20 de novembre, tota vegada que aquesta reunió tindrà un cost de 360€.

El Batle li explica que totes aquestes taxes que van per padró han d'estar publicades amb anterioritat al 1 de gener de 2020 perquè pugin entrar en vigor; i que anteriorment, hauran d'estar exposades al públic per un termini de 30 dies hàbils. Per tant, si es duguessin al Ple ordinari, no podrien cobrir-se els terminis d'exposició, i es demoraria la seva entrada en vigor fins a l'any 2021.

El Sr. Frontera afegeix que s'hauria de fer una previsió d'aprovació d'ordenances per no fer extraordinaris amb tant poca diferència de temps respecte de l'ordinari.

D'altra banda, i al respecte de la proposta d'aprovació d'ordenança, el Sr. Frontera troba que una vegada analitzat l'estudi econòmic-financer, la totalitat del cost l'assumiria l'usuari i a l'Ajuntament no el costaria res. Per altra banda, demana si el cost es refereix a cada sepultura o al grup de tres que formen la columna.

El Batle li contesta que totes les famílies tenen columnes senceres, i per tant, que la quantitat a la que es refereix l'estudi és de columnes, no de cada unitat.

El Sr. Frontera indica que no s'especifica com es faria quan una persona no té tomba i vol ser enterrada a un nínxol de l'Ajuntament, com es determinaria el cost. Se li explica que en aquest cas, els hereus d'aquesta persona haurien d'assumir el cost de l'enterrament durant 5 anys, fins a que es puguin treure els restes a una ossera comuna, ja que els enterraments a tombes que siguin titularitat de l'Ajuntament es reserven als casos de beneficència degudament justificats.

El Batle intervé per dir que l'ordenança fins ara en vigor proposava un cost de 6€ per columna, i que per tant, ja que seria una pujada important, es proposava un augment gradual del cost.

Demana la paraula el Sr. Frontera per dir que ells proposaven aprovar una taxa reduïda per jubilats, ja que no tenen els mateixos ingressos que la resta de persones. El Batle li respon que aquesta no és una bonificació comuna, pel que ha vist a altres ordenances del voltant, però que s'estudiarà la viabilitat d'incloure-la l'any que ve, ja que abans, hauria de posar-se ordre al padró del cementeri.

Intervé en aquest punt la Sra. Dolores Tévar per fer menció a que ella abona cada any 6€ i que no tenia la titularitat de cap tomba. En el mateix sentit es pronuncia la Sra. Joana Maria Alba.

El Batle fa menció a què hi ha molta gent que es troba en aquesta situació, i que per això és una prioritat revisar els llibres i actualitzar-los.

El Sr. Llobera li demana si aquesta situació podrà ser aclarida abans de final d'any i el Batle li contesta que aquesta és la intenció.

La Sra. Tevar demana si es podran reclamar les quantitats abonades erròniament durant aquests anys, i se l'indica que haurà de demanar-lo per escrit al registre i podrien tornar-se dins del límit de la prescripció.

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova amb el vot favorable de Més (5) i 4 abstencions del PP.

3. Aprovació, si escau, de la modificació de l'Ordenança fiscal reguladora de la taxa del servei de recollida, transferència i tractament final de residus urbans.

El Batle explica la proposta de Batlia relativa a la modificació de l'ordenança de fems, per incloure una tarifa a aplicar als habitatges de lloguer turístic.

Intervé la Secretaria-Interventora per explicar succintament com s'ha calculat l'import de la taxa a aplicar a aquest tipus d'habitatges, en base a l'estudi fet des de la Mancomunitat des Raiguer, l'augment de fracció d'orgànica i rebuig durant els mesos de major afluència turística i la imputació de percentatges de recollida.

Intervé el Sr. Frontera per dir que aquests tipus d'activitats ja estan sotmesos a l'ecotaxa, i el Batle li contesta que això no té res que veure amb els fems i la taxa.

Novament pren la paraula el Sr. Frontera per fer menció a que pagaria més un habitatge vacacional que la perruqueria, i que aquests solament produeixen més fems en determinats mesos de l'any.

A això li respon el Batle, dient que a l'hivern també està obert l'establiment, i que si hi ha una activitat comercial, el normal seria que tingués una tarifa, com la resta d'activitats, que el que mancava de sentit és que aquesta activitat comercial no estigués gravada i que la perruqueria, llibreria... sí. Afegeix que segons el raonament exposat pel Sr. Frontera, si una activitat està gravada per IAE, ja no hauria de pagar taxa de fems.

Demana la paraula el Sr. Frontera per dir que considera que seria més fàcil parlar amb els propietaris d'habitatges vacacionals perquè expliquin als seus inquilins el sistema de recollida selectiva, abans de crear taxes, ja que d'aquesta manera, es desincentivaria l'educació ambiental pròpia de la recollida selectiva i ja no es molestarien en intentar reciclar més.

Afegeix el Sr. Llobera que aquesta activitat a més no es fa tot l'any i que els habitatges que són buits no haurien de pagar taxa de fems.

Continua el Sr. Frontera per opinar que sembla que no hi ha interès en què hi hagi lloguer turístic, vista la zonificació efectuada i les restriccions per fer-lo en terreny rústic, quan és la majoria de la superfície de Mancor.

El Batle li respon que aquesta zonificació va ser determinada per llei, no per l'Ajuntament, al que contesta el Sr. Frontera per dir que no s'ha fet cap al·legació des de l'Ajuntament, a diferència d'altres pobles.

Intervé el Sr. Joan Ramon Villalonga per dir que aquesta zonificació és una mesura de protecció dels espais, si bé hi haurà qui no vulgui fer cap zonificació i que tot sigui susceptible d'ús vacacional.

Intervé la Sra. Joana Maria Alba per dir que l'estudi mostra una sèrie de dades, i que tots han de donar exemple per augmentar el reciclatge i el ús d'envasos de material reutilitzable, què és en definitiva, millor per tot el poble.

El Sr. Frontera intervé per dir que no hi ha hagut informació específica a cada propietari d'habitatges vacacionals i que amb aquestes taxes, no serà rendible el lloguer, hi haurà menys benefici, i per tant, menys turistes.

Li respon el Batle dient que ha de posar en relació aquesta activitat amb per exemple, la perruqueria, i si troba just que un habitatge destinat al lloguer vacacional, ha de pagar exactament igual que un habitatge “normal” on les persones estan conscienciades amb el reciclatge i no duen a terme una comercialització.

El Sr. Frontera entén que el que es vol és que no venguin més turistes a Mancor.

A aquesta afirmació responen el Sr. Joan Ramon Villalonga i el Sr. Joan Ramon Vallori per dir que aquesta és una conclusió personal a la que arriba el Sr. Frontera, i que no estan d'acord en què faci aquest tipus d'afirmacions que no són correctes. Afegeix el Sr. Ramon Vallori que a la seva família hi ha habitatges vacacionals i que ell mateix fa feina a turisme, i que entén que ha d'estar gravada aquesta activitat.

Contesta el Sr. Frontera, que efectivament, és una conclusió personal i demana expressament que consti en acta que “en Pep Frontera opina que Més per Mancor no vol turistes a Mancor”; afirmació amb la que manifesten la seva disconformitat els Sres. Ramon Villalonga i Ramon Vallori per considerar que no és certa.

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova amb 5 vots a favor de Més, 3 vots en contra del Partit Popular i una abstenció (Sra. Dolores Tevar).

ALTRES INFORMACIONS

Cessió per part del Consell d'un tram de la carretera a l'Ajuntament

En la sessió plenària del passat mes de març l'Ajuntament de Mancor va sol·licitar la cessió del tram de carretera que va des de la rotonda d'entrada fins a davant les cases de Son Morro del carrer Salvador Beltran al Consell de Mallorca.

Dia 31 d'octubre el Conseller Executiu de Mobilitat i Infraestructures del Consell de Mallorca, el senyor Ivan Sevillano, i el batle de Mancor signaren la cessió d'aquest tram de carretera a l'Ajuntament de Mancor de la Vall.

Aquesta cessió suposa facilitar la tramitació d'expedients d'obres i activitats per part de l'Ajuntament que es trobaven supeditats a informes per part de la Direcció Insular de Carreteres. A partir d'ara l'Ajuntament de Mancor és el responsable d'aquest tram de carretera.

Millora de l'espai de la zona del Moscard, obra de Manel Alba

L'Ajuntament de Mancor de la Vall continua executant actuacions de manteniment i millora en els espais municipals. En aquest cas, s'ha completat la incorporació de malla geotèxtil de jardineria i grava a tots els espais de la zona del Moscard.

També s'ha contractat una empresa especialitzada que executarà cada any el tractament fitosanitari de les palmeres de la zona del Moscard i del cementiri.

Substitució de lluminàries

L'Ajuntament de Mancor de la Vall ha instal·lat 34 faroles noves amb sistema LED en el casc urbà amb un pressupost d'11.586 € finançats a través de la subvenció per a dur a terme actuacions de protecció contra la contaminació atmosfèrica concedida pel Consell de Mallorca.

D'aquesta manera, continuam el procés de renovació de totes les lluminàries de Mancor a sistema LED.

ARA HA FET VINT ANYS ...

Del que passà a Mancor durant el darrer trimestre de 1.999 recordarem:

El dia 10 d'octubre un nombrós grup de cotxes antics visitaren Mancor en el curs del Rally de Menorca que feien els aficionats de l'illa germana.

Dia 24 d'octubre se celebrà la IX PUJADA A LLUC A PEU. Els inscrits foren 394.

La premsa insular de dia 3 de novembre informava que l'Ajuntament havia sol·licitat que del remanent de l'Objectiu 11 de la Comunitat Europea, es destinassin 42 milions de pessetes a ampliar la Casa de la Vila.

Dia 20 de novembre, després d'una tardor quasi estival, una nevada sorprenué els mancorins, quedant blanquejats paratges com Biniarroi, ses Comes, Son Puput o s'Abrisa.

Dia 12 de desembre l'Ajuntament organitzà una funció teatral on el grup Cucorba posà en escena l'obra de Gabriel Janer Manila "*Les aventures d'en Pep Pistola*".

Dia 18 de desembre se celebrà la VIII MARATÓ FOTOGRÀFICA.

Dia 23 de desembre foren inaugurades dues exposicions. Una de fotografies de Jean Maria del Mora sobre el pintor Miquel Barceló, i altra de bonsais.

Grup de participants a les Matines de Nadal de 1999

A les matines de Nadal interpretà el cant de la Sibil·la, Josefina Pou Ayala, l'Àngel anunciador fou Margalida Rotger Martorell i el sermó de la Calenda el predicà Joan Antoni Janer Martorell.

Dia 27 de desembre l'Ajuntament organitzà una excursió a la font des Prat, passant pels Pinetons.

Els premiats en el concurs de betlems foren: primer premi Francisca i Toni Miquel Morrell Mora, el segon premi Xisco Ripoll Ferrer i el tercer les germanes Catalina i Victòria Martorell Martorell.

En acabar l'any el CE Montaura ocupava el lloc 14è entre 20 participants de Regional Preferent de futbol.

L'entrevista del trimestre fou realitzada a Guillem Amengual Sampol de *ca n'Eliador*.

Els morts del trimestre foren: dia 7 d'octubre morí Pereta Morro Torrens de *can Fressa* als 67 anys. Dia 9 d'octubre morí a Campanet el mancorí Antoni Mora Mora de *ca na Rogera* als 71 anys. Dia 25 d'octubre morí a Inca la mancorina Francisca Darder Mateu de *Son Lluc* als 81 anys. Dia 5 de novembre morí a Ciutat la mancorina Margalida Vicens Reynés de *can Palou* als 75 anys. Dia 10 de desembre morí Bartomeu Campomar Bennassar als 59 anys, era natural de Pollença. Dia 23 de desembre a Son Serra de Marina morí el mancorí Gabriel Mateu Mayol de *Son Torranet* als 92 anys. I finalment a Inca morí el també mancorí, Joan Sastre Mora de *can Salapa*, als 82 anys.

Els naixements foren: dia 15 d'octubre Miquel A. Orcea Colom; dia 29 d'octubre Catalina Rigo Balaguer i dia 14 de desembre Joan Guillem Ribot Martorell.

(De MONTAURA, núm. 49)

Gabriel Fiol Mateu

MANEL ALBA MATEU, Xantis

Havia sentit parlar d'en Manel, però no el coneixia personalment. Vaig formar part del jurat del concurs de Fotografia, organitzat per Arrels amb motiu de la Fira, i allà vàrem parlar. Jo li vaig demanar per fer-li l'entrevista de la Revista. Ell va acceptar i quedàrem en reunir-nos per fer la gravació.

El dia 7 de desembre, amb en Biel Pocoví, acudírem a ca seva, a la casa de camp, ubicada a la zona de Son Bonafè, per fer-li l'entrevista. Esperàrem uns breus moments i ell va arribar amb la seva moto; venia de resoldre unes feines al poble veïnat de Biniamar.

Entràrem al seu taller. Una meravella, no hi manca res, eines, treballs en marxa, etc. Ens acomodàrem entorn de la gravadora. Un cop explicat el procés en l'elaboració de l'entrevista, iniciàrem la conversa.

Quan vares néixer?

Vaig néixer dia 26 de desembre del 1967, per tant el dia 26 compliré els 52 anys.

A quina casa vivia la família?

Vivíem a aquella casa de cas Valencià en es carrer Principal, a la dreta baixant des de sa plaça de Baix. Quan jo ja tenia mig any ens traslladàrem a sa casa des Colomer, que ja estava acabada.

Quants de germans has tengut?

Hem estat vuit germans a sa família.

Ens podries dir els noms de tots?

Sí. Es primer en Nofre, en Bernadí, en Joan, n'Antònia, després venc jo, na Marga, na Joana Maria i en Carles, que és es més petit.

Els teu pares, què nomien?

Mun pare, Joan Alba Rotger i era de Selva; mu mare, Joanaina Mateu Mir, era de Mancor.

Tu saps que entre Selva i Mancor, en temps passat, no hi havia massa relació com a conseqüència de la problemàtica sorgida quan Mancor va assolir la independència municipal de Selva.

Els germans amb els seu pares i el padrí de can Xantis

Crec que el matrimoni dels teus pares, en certa manera, va rompre aquesta mala relació. En saps res d'això?

Sí. Realment en altre temps això estava més remarcat que no ara. Aquesta rivalitat entre salvatgins i mancorins, crec que ha passat. Jo no ho vaig viure, només m'han contat històries de fets entre es poble de Mancor i Selva. Això és una cosa que avui dia seria totalment absurda.

Supòs que els teus pares, degut a què ta mare era de Mancor, es varen casar a Mancor. On varen viure de casats?

Sí, es casaren a Mancor, però varen viure de casats primer a Caimari. Es dos germans meus majors varen néixer a Caimari.

Ton pare feia de barber?

No. Mun pare feia de sabater, però, com a feina extra, feia de barber.

Feia de sabater a Inca?

Sé que va fer feina a Inca i a Mancor. A Mancor feia feina amb en Grau i en Bernat de s'Estany. Crec que sa fàbrica es deia Madelva.

Parlem ara un poc de la teva etapa escolar. On anares primer a escola?

Primer vaig anar amb sa senyoreta Paquita, sa fia d'en Toniet de la Sala. S'escola estava a s'edifici de ca ses Monges; llavors ja no hi havia monges, havien deixat Mancor. Després vaig passar amb donya Dolores a s'escola que estava més avall, en es pis de sa casa on varen viure en Tomeu Perruquer i sa seva dona. Donya Dolores feia classe a nins i nines plegats.

Anares, després, a altres escoles?

Sí. Després vaig anar a s'escola que estava devora es forn en es pis de sa casa on viu una filla de Turixant. Es mestre era D. Manuel, que després se'n va anar a fer escola a Palma. En es mateix lloc, amb professors de nova generació, amb els quals anàvem sense por de què ens pegassin. Passarem després a s'escola nova. Allà tenguérem de professor en Toni Ballester del qual en tenc molt bon record. D'allà vaig anar a s'Escola Industrial d'Inca.

Quina especialitat vares fer allà?

Si hagués pogut triar hauria triat Mecànica, però com que no hi vaig cabre, vaig triar calçat, que era lo segon que més m'estirava. Estudiar no era lo meu, només hi vaig anar un any.

Quins eren es teus amics de la teva infància?

En Bernadí "Confit", en Toni "Gual", fill d'en Bernat de s'Estany, en Gabriel Beltran, en Pedro "Ferrà", en Joan "Perdiu", en Jaume "Marier", en es seu moment que ara no és per aquí.

Després ja començares a fer feina?

Sí. Després ja vaig començar a fer un poc de feina. Sa primera feina que vaig fer va ser amb en Baltasar Jofre; jo era un al·lot. Després vaig anar a fer feina a sa fàbrica de sabates Rimaica de Caimari.

Vares fer es servei militar?

Sí, vaig començar sa mili quan feia feina a Caimari. La vaig fer a Aviació a Son Sant Joan. Hi vaig anar com a voluntari. Es meus germans hi havian anat i va semblar que jo havia de fer igual.

Quan acabares el servei militar, on anares a fer feina?

Vaig anar a una adoberia que hi havia a sa Granja de Mancor. Quan se va tancar sa fàbrica de Mancor, vaig passar a una fàbrica des mateix sector, que estava en es Polígon de Son Castelló.

Després vaig passar a Mallorca Motos, un lloc molt interessant per mi. Estava al carrer General Ricardo Ortega de Palma. Vaig començar manant sa furgoneta, repartia motos en es mecànics, cobrava rebuts, muntava motos noves. Feia un poquet de tot. Per jo va ser fonamental fer aquesta feina per lo que

després m'he dedicat, a pintar motos, fer modificacions i peces de fibra, etc. Allà vaig conèixer aquest món de sa mecànica i me vaig espavilar.

Després feres feina a altres llocs?

Després vaig canviar, perquè vaig voler. Tenc totes ses classes de carnets de conduir i vaig passar a conduir un camió formigonera.

Després vaig conduir altres tipus de camions per diferents empreses. Sa darrera empresa va ser Biverce, que mos dedicàvem a treure sa cendra des Murterar. Però en aquells moments jo sempre tenia qualche cosa per pintar (casco, una moto) etc. Sempre tenia algunes cosetes per fer. Fou gràcies a David Simson de Motos Sòller, que era un senyor que havia conegut fent feina a Mallorca

En Manel no pensava que arribàs a fer aquestes obres

Motos, que me va proporcionar peces de Halley per pintar. M'agradava es tema i vaig prendre a controlar més bé s'aerograf. Vàrem començar a fer peces de fibra. Sa confiança d'aquest home va ser vital per després poder fer lo que m'interessava.

Tot això ho feia a sa finca de can Gallina, que era de mu mare. Aquest home em va anar confiant feines i va ser interessant per jo. Fèiem motos xules que sortien a revistes.

Quan feies aquestes feines treballes com autònom?

Quan vaig deixar es camió ja em vaig posar com autònom. A lo primer feia aquestes feines quan podia, però després em vaig posar autònom. D'aleshores ençà estic com autònom.

Te va bé així i te defenses econòmicament?

Econòmicament em va bé; visc i faig sa feina que m'agrada. Això és lo millor, fer sa feina que t'agrada i que proporcioni una bona manera de viure. Ara mateix tenc aquí devora una moto, que és d'un client, i estic fent amb ella una feina que m'apassiona.

Qualcú, molt apropat a sa família, m'ha dit que eres un poc caparrut, creus que tenen raó?

Jo crec que no. Amb sa feina un poc sí. Quan vull fer una feina, si no ho sé fer no ho agafaré. Faig moltes feines diferents i cada una sempre prioritza sa qualitat abans que sa quantitat. Això per jo és fonamental, perquè m'umpli fer coses guapes i ben fetes. Si qualcú ve perquè li pinti una part d'un cotxe, això no me motiva gens. A vegades es meu germà Nofre m'ha dit per pintar un cotxe antic i això sí que m'ha motivat i he passat gust d'ajudar-li.

Parlem un poc ara de la teva família. Ets casat, fadri?

Estic adjuntat. Sa meva parella, na Loli, té una filla i aquesta filla té dues nines, que per jo són dues netes.

La teva companya és de Mancor?

No, és de Sant Jordi.

Amb la seva germana i les seves netetes

Parla un poquet de les teves obres com artista. Primer les obres que has fet pel poble de Mancor.

Ses obres pel poble de Mancor, hi ha un moment fent motos per David Simson, de Halley sobretot, vaig començar a fer parafangos de fibra, ho havia vist fer als meus germans. De cada vegada vaig fer peces més sofisticades. Un bon dia va venir en Toni Costa i em diu per fer uns gegants. Jo li vaig dir que sí que els podria fer, però no m'ho vaig agafar amb molta serietat. Són de fibra, i jo sabia que els podia fer, però no tenia res que veure amb lo que jo havia fet. Un dia va venir en Toni i em duqué dobbers a compte

i vaig veure que això ho havia de fer. Vaig pensar com els havia de fer. Anàrem amb en Toni a veure gegants d'altres llocs, però jo ja havia pensat com els havia de fer i efectivament els vaig fer així com jo tenia pensat, a sa meua manera. Aquests gegants varen agradar, a partir d'aquí, vaig començar a fer gegants per altres pobles.

Per a quins pobles has fet gegants?

He fet es de Binissalem, Consell i Lloret. Ara estic fent aquest que hi ha aquí començats, —els ensenya, estan en el seu taller— que són per Lloseta. També n'he modificat d'altres llocs, en alguns casos amb modificacions molt profundes; com són es de Santa Margalida. Més petites modificacions als de sa Pobla, Alcúdia, Marratxí, Alaró. També vaig fer cinc caparrots per Sóller i en tenc un altre per fer.

Després per Mancor feres na Boscana, la Bèstia de Foc?

Sí, va ser sa primera bèstia de Foc. Després vaig fer sa de Sant Jordi, sa de Sóller, una de petita infantil a Campos i sa darrera s'Òliba des Secar de la Real.

Altres obres que has fet per Mancor?

Hi ha una obra que és es moscart que està a s'entrada des poble. És una altra feina que també me va agradar perquè va suposar tocar altres materials diferents dels que emprava. Això és una cosa que sempre m'ha agradat de sa meua feina. Tan m'és tocar ferro, inoxidable, fibra, plàstic.

Aquesta obra té res a veure amb els Llèpols del Llúpol?

Sí, completament. Va ser una feina feta a petició seva. Perquè sabeu d'on ve MOSCART, Mostra de cervesa artesanal. El volien pel dia de sa mostra. Vàrem fer un pressupost, però quan m'havia de posar a sa feina em varen dir que aquest moscart estaria a s'entrada des poble. Això va pesar més que es pressupost, vaig fer un moscart molt més gros, em va dur molta més feina, però ho havia de fer així, perquè sinó no m'hauria sentit satisfet.

Gegants de Mancor, na Llúcia i en Joan

Fent el Moscart, acompanyat de la seva mare

També tens treballs teus a altres llocs fora de Mancor, a Santa Margalida, per exemple?

Sí, varen fer una exposició de peces fetes meves. Jo ja els havia modificat es gegants. Tenen una sala preciosa on cada any exposen coses i decidiren fer una exposició de coses fetes meves, sobretot. Va ser un plaer veure tots es gegants junts.

De dimonis n'has fet molts?

No massa. Vaig fer es des Pitlarí; un dimoni que m'encanta a Lloret; ses màscares de sa colla de dimonis d'Eivissa; es dimonis de Sant Jordi, evidentment i una màscara per dimonis de Sóller.

Però també vaig fer es caps de bou de Costitx, que són màscares que duen ets al·lots i estan com ets autèntics que són a Madrid.

Exposicions, a part de la de Santa Margalida, n'has fetes d'altres?

No, exposicions no, jo no m'he sabut moure molt. Ara en vaig fer una de fotos, que feia temps que les tenia. M'ho varen demanar es responsables d'Arrels.

Abans has dit que fins que te va satisfer la feina que feies no t'aturares. Podries ampliar un poc més els teus inicis?

Crec que ve de molt jove, de quan era al·lot, perquè ja m'agradava llavors sa Fórmula 1.

Record que vaig pintar una bicicleta com a de

Fórmula 1, perquè m'agradava. En aquell temps, cosa que avui no passaria mai, mos agradaven molt es cotxes de jugueta, sempre jugàvem amb ells. Ja de més gran, feia maquetes de cartó de cotxes. Cartons que eren de caps que després els pintava i passava gust de fer això. Ara que tots ets al·lots en tenen moltes de juguetes, segur que no s'entendrien a fer lo que noltros fèiem. Sempre m'ha agradat pintar coses.

Has treballat en pintura?

Hi va haver un moment que vaig pintar quadres. Vaig anar a classe amb un pintor, Josep Munar, a Palma de pintura a l'oli. També vaig conèixer una al·lota de Bunyola, que feia quadres en relleu, en vàrem fer uns quants en comú, però com a hobby. No vaig exposar mai.

M'agradaria ens diguessis dues paraules sobre el muntatge, que has fet per Facebok de recollir fotos antigues des poble.

Homenatge a Manel a Santa Margalida, abril 2019

Sa meva afició a sa fotografia en es Facebok la tenc gràcies a mun pare que l'any 1963 va comprar una càmera de fotos, una càmera molt rònica, lo que hi havia aleshores. Va fer fotos de sa família i les teníem, però lo que va passar, érem vuit germans i un agafa unes fotos i un altre n'agafa unes altres i es dispersaren aquestes fotos. Me vaig enterar que hi havia sa possibilitat de passar totes ses fotos a digital, i vaig comprar un bon scanner per passar-ho tot a digital. Vaig disfrutar i vaig replegar totes ses fotos des germans i les vaig passar a digital. Una foto passada a digital guany molt; fotos petites que feia mal mirar-les, si es clixé és bo, passades a digital, guanyen moltíssim; cares que no se veien es poden ampliar i es veuen molt bé. Es poden digitalitzar, a més de fotos, es negatius i diapositives. Vaig passar molt de gust de fer sa digitalització. Després vaig pensar que estaria molt bé posar-les a disposició de sa gent des poble i que també hi puguin posar es qui vulguin ses seves a través des Facebok. A través d'aquesta pàgina podem veure sa gent que ja no hi és i veure ses persones que encara viuen com han canviat d'ençà de sa seva infància. En definitiva es pot recordar es Mancor passat i lo que molts no hem viscut.

Es poden baixar les fotos?

Sí, lo que passa és que pot ser perdin qualitat ses fotos, però sí que se poden descarregar. Hi ha gent que m'ho ha demanat i jo les he fet arribar fotos de ses que jo he digitalitzat i tenen sa qualitat com ses que estan al meu ordinador.

Ara et faré una pregunta relacionada amb el nostre poble. Com veus la vida des poble?

No visc a Mancor, aquí on visc pertany al terme de Selva, però allà no mi veuen. Vaig molt a Mancor, és es meu poble, és sa meva vida. Lo cert és que no faig gens de vida social a Selva. A Mancor hi puig casi cada dia. Tenc es meus amics a Mancor, però sempre m'ha agradat trespasar, anava molt per Sòller; tenc amics un poc per tot. He fet un grup d'amics que són de Sant Jordi i m'ho pas molt bé amb ells, vaig allà i me sent com en es meu poble.

Ara et faré una pregunta relacionada amb el nostre poble. Com veus la vida des poble?

No visc a Mancor, aquí on visc pertany al terme de Selva, però allà no m'hi veuen. Vaig molt a Mancor, és es meu poble, és sa meva vida. Lo cert és que no faig gens de vida social a Selva.

A Mancor hi puig cada dia. Tenc es meus amics a Mancor, però sempre m'ha agradat trespasar, anava molt per Sóller; tenc amics un poc per tot. He fet un grup d'amics que són de Sant Jordi i m'ho pas molt bé amb ells, vaig allà i me sent com en es meu poble.

Te posam les pàgines de la revista a la teva disposició. Què diries al poble de Mancor?

Això és una pregunta difícil. No sé que podria dir. Mancor, no és es Mancor que era, no és sa Mallorca que era. Mancor s'ha estès, ha vengut gent nova que molta no la conec, però són igual que mancorins com ets altres. Hi ha gent que no

participa massa en sa vida des poble, però s'altre dia estava amb un senyor que xerrava es castellà i sabia que vivia a Mancor, però vaig pensar que no era molt mancorí. L'endemà d'haver estat amb ell de casualitat en es bar, vaig veure aquest home que duia una nina a s'escola; jo vaig pensar aquesta nina va a escola a Mancor és igual de mancorina que ses altres nines que hi van i han nascut a Mancor. Sa gent que ha vengut aquí posa ses seves arrels en es poble.

Després de veure es lloc de feina d'en Manel, he quedat meravellat. Treballa en unes condicions òptimes i té tot el que necessita per al seu treball.

Després en Biel, va fer algunes fotos a en Manel a l'exterior de la casa —el podeu veure acompanyat del seu moixet—. De veres, t'agraïm Manel, la seva disposició en respondre les nostres preguntes. Havíem passat més d'una hora, recordant la vida i l'obra d'en Manel.

Jaume Gual ora M

Escola de filòsofs, una experiència.

El pensament crític es pot fomentar a casa, però també a les aules. Així ho comenta el grup que coordina Escola Activa de Mallorca, defensant un aprenentatge basat en l'experimentació, el respecte i l'acompanyament, i contrari a paràmetres com l'obediència i la memorística.

La idea és que els infants aprenguin a dialogar, a expressar opinions respectant les dels altres i a raonar les respostes sobre la base d'arguments sòlids. Ho fan a partir de materials que el docent aporta sobre temes tan diferents com la felicitat, la generositat, l'egoisme, etc.

Una de les coses que s'ha observat a partir d'aquest projecte és que els nins són més exigents amb les explicacions que se'ls donen, fins i tot amb les que venen dels adults. Ja no es conformen amb —Això ho fas perquè sí—. Volen saber per què, comenta aquest professor, que considera que una de les claus de l'èxit d'aquesta iniciativa és que està integrada dins del programa educatiu del centre.

PARRÒQUIA DE SANT JOAN BAPTISTA

Festa de Santa Llúcia

El 13 de desembre, festa de la santa, varen pujar al santuari un bon grupet de mancorins. Les missioneres dels Sagrats Cors ens acolliren amb la seva hospitalitat. La missa va ser celebrada per Mn. Carles Seguí. L'animació musical va anar a càrrec del Cor Parroquial. Després de la missa les germanes ens obsequiaren amb els típics pastissos i un poc de vi dolç.

Nadal a Mancor

Aquesta nit l'església és ben plena. Comença la celebració amb el sermó de la Calenda, proclamat enguany per n'Albert Florit Martorell. És aquesta una tradició ben arrelada, en que és un nin, vestit de capellà, el qui proclama aquest sermó anunciant a tothom la Festa de Nadal.

Un moment ben esperat és el cant de la Sibil·la, cantat enguany per na Maite Mora. És una crida a la conversió i a la confiança en Jesucrist, Rei Universal, i en l'humil Verge... Si bé ens pot fer por l'amenaça del «foc etern» per als dolents, tenim confiança que nosaltres, que intentem esser bons, «serem judicats per una llei de llibertat», on «els misericordiosos hi podrem anar refiats» (Jm 2,12), perquè sabem que «Déu és Amor» (1 Jn 4,8) i «no ha enviat al seu Fill al món perquè fos condemnat, sinó per salvar-lo» (Jn 3,17).

El Cant de la Sibil·la, d'origen medieval, es va cantar a molts llocs del sud d'Europa fins al segle XVI, quan el Concili de Trento va prohibir les representacions teatrals dins les celebracions litúrgiques. Només es va conservar intacta a les esglésies de Mallorca i a l'Alguer, on ha estat cantada de manera ininterrompuda durant la missa de la nit de Nadal. A altres llocs s'ha anat recuperant durant el segle XX. L'any 2010 va esser declarat per la UNESCO Patrimoni Immaterial de la Humanitat.¹

El Cant de l'Àngel va esser interpretat per na Carla Rotger Martorell. Aquest cant és, sense dubte, el menys antic de les Matines tradicionals. Fou introduït a finals del s. XIX pels Missioners dels Sagrats Cors al Santuari de Lluc. La lletra original fou escrita en castellà pel P. Joaquim Rosselló, fundador de dita congregació i Prior del Santuari, amb música del P. Gabriel Miralles. Als anys 50 fou traduïda al català pel P. Josep Verd, Prior de Lluc d'aquell moment. Des de Lluc es va estendre a moltes parròquies i esglésies de la resta de l'illa.²

La celebració d'enguany va esser presidida per Mn. Pere Fiol.

Vicenç Miró Morey

¹ Fou a Nairobi (Kenya) el dia 16 de novembre de 2010, data importantíssima per la història de la música diocesana i mallorquina.

² La dada, que desconeixia, l'ha aportada en Jaume Gual, citant el llibre de Mn. Pere Joan Llabrés, «Nadal a Mallorca».

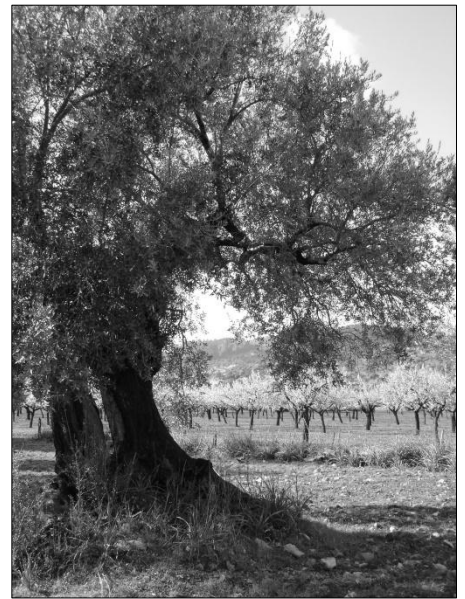
DE TOT UN POC... COSES DE CANOSTRA

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

Gener, febrer i març

El mes de gener està dedicat a Janus (ianuarius), déu de dues cares, que tanca la porta (ianua) de l'Any vell i obre la del Nou. En els llunaris i calendaris és figurat amb dues cares, l'una de vell mirant el passat i l'altra d'infant, augurant l'avenir. El gener era tengut com el començament de totes les coses, fins el món va ser creat un primer de gener. És el ple de l'hivern, dies curts i nits llargues i fredes, temps de nevades, de boires i pluges; és un mes "dormidor"; la natura adormida i el sementer també. La lluna de gener té una gran força, influeix favorablement en els conreus, en la salut i en la vida de les persones. *"De la pluja de gener, ni una gota se'n fa malbé"; -al gener no totes les llunes són bones"*.

El mes de febrer és el segon mes de l'any, el mes més curt, enguany és un any bixest i té 29 dies, 366 l'any. És un mes fred, sovint ennuvolat i que amenaça pluja, tempesta; el mes de les febres, dolent per a la salut. El dia creix, els fruiterars brotonen, són en flor. Les garrigues prenen colors verds tendres. És temps d'esporgar els arbres i podar la vinya. Assegura el refrany que *"l'aigua de febrer prepara el sementer i carrega el graner"*. Les temperatures van envant i enrere. El febrer ens proporciona moments de fredor, alternant amb estones de sol. Per això asseguren que *"febrer assolellat, febrer gelat"*. Som a la meitat de l'hivern, per això es considera que, a partir d'ara, s'avança cap a la primavera i comencen els actes dirigits a l'exaltació de la fertilitat i el desvetllament de la natura. *"Quan la Candelera plora, l'hivern és fora; quan la Candelera riu, el fred és viu; tant si plora com si riu, ja ve l'estiu"; "febreret curt, més mal que es turc"*.

El mes de març està dedicat a Mart, déu de la guerra, es creia que era un mes propici a fer esclatar guerres i baralles. *"Març ventós, fa el pagès orgullós"*. El març marceja, és a dir fa un temps variable. Per això no se'n poden fiar gaire d'ell, perquè tan bon punt fa sol com plou o fa una ventada. *"El març té trenta dies i tres-centes fesomies"; "el març marceja, i la gent bogeja"; "vent marçal, fort temporal"*. És el mes dels refredats i mals de gargamella, mal de cap, mals humors. En general, és un temps de repressió i purificació. *"Pel març, corre el Diable per totes parts"; "Quan l'oreneta no ve pel març, l'hivern és llarg"; "Diu la vinya: l'amo em planta, l'amo em poda, l'amo em lliga i el març em dona la vida"*.

Festes i esdeveniments del trimestre

Passat la festa de Cap d'Any ve la festa dels Reis. Una festa molt esperada. L'atlotea, un any més, es replega per les places i carrers per on passa la comitiva. El consumisme desenfrenat ha canviat molt les coses. Els primers regals que duien eren bàsicament pilotes de pedaç, una baldufa, cavalls de cartró, un cavall amb un carro, flabiols, pepes de cartró, calcetins, material escolar i llepolies diverses. També era costum que duguessin qualche cosa enganyosa: pedres, un tros de ràvec, carbó o serradís. Avui hi ha una tendència a fer servir els Reis per a fer presents de més envergadura.

Arribarem a la setmana dels Barbuts. Els sants barbuts són Sant Pau ermità, Sant Maure i Sant Antoni de Viana, els quals se celebren el 15 i 17 de gener, respectivament. És ben sabut que la setmana dels Barbuts sol ser molt freda o ventosa. El dia de sant Antoni, a Mallorca, per tot arreu, se celebren les beneïdes i es fan carrosses. Molt especialment a sa Pobla, Manacor i Artà.

El dia 25 de gener se celebra la festa de la Conversió de sant Pau. Hi havia una creença que deia que les persones nascudes aquest dia tenien la saliva beneïda.

El mes de febrer comença amb la festa de la Candalera. El cicle de Nadal s'obre amb la Puríssima (8 de desembre) i es clou amb la Candelera, dia de desmuntar els betlems.

Dia 3 de febrer es sant sant Blai. Va viure a Capadòcia a la segona meitat del s. III. És patró contra el mal de gargamella. *“Per sant Blai (s'allarga el dia) un pas de cavall”*; *“per sant Blai, sembla el teu all”*.

Dia 9 és santa Apol·lònia que guarda del mal de dent. És la patrona d'odontòlegs i ortodontistes

Dia 14 de febrer és san Valentí. Cada any s'imposa més aquesta celebració, que ha superat totes les propagandes comercials. *“Per sant Valentí, floreix el romani”*.

Dia 20 de febrer és el Dijous Llarder i el cap de setmana següent, dies 23 i 24 tenen lloc les festes de Carnaval, que es tanquen el dimecres, dia 26, que és quan comença la Quaresma.

En el mes de març, el dia 8, se celebra el dia de la dona treballadora. Es tracta d'una jornada reivindicativa que té per objectiu conscienciar les discriminacions socials, polítiques i econòmiques que encara avui pateixen moltes dones.

Dia 19 de març és la festa de sant Josep i se celebra el dia del pare, una celebració en honor als pares i a la influència d'aquests en la societat. Als països catòlics, se celebra aquest dia des de l'edat mitjana.

Dia 20 de març, a les 4:49, comença la primavera que acabarà el dissabte, dia 20 de juny.

El 25 de març se celebra l'Anunciació de l'Àngel a Maria (nou mesos abans de Nadal). L'anomenada Mare de Déu de març, cristianització de l'equinocci de primavera: antigament aquesta data era tenguda com l'inici de l'any.

Canvi d'hora

El diumenge dia 29 de març, a les 2 de la matinada s'ha d'avançar el rellotge a les 3 hores.

Segons el calendari del 2020, publicat per Sa Plaça de Inforaiguer s. Coop, estava previst, després de la consulta feta a nivell europeu, que el Parlament tractàs el tema de la unificació de l'horari, eliminant els canvis de primavera i tardor per aquest 2020. Però no ha estat possible per

qüestió de calendaris electorals i la manca d'acord de les comissions de savis. El Parlament europeu ha demanat retardar fins el 2021 l'eliminació dels canvis d'hora proposats per la Comissió europea.

A Espanya es va crear una comissió d'experts per triar una opció, però no ha arribat a cap resolució conclouent després d'analitzar factors econòmics, culturals i de salut.

Fases lunars

Gener: Quart creixent, dia 3. Lluna plena, dia 10. Quart minvant, dia 17. Lluna nova, dia 24.

Febrer: Quart creixent, dia 2. Lluna plena, dia 9. Quart minvant, dia 15. Lluna nova, dia 23.

Març: Quart creixent, dia 2. Lluna plena, dia 9. Quart minvant, dia 16. Lluna nova, dia 24.

LA NOSTRA LLENGUA

Refranys populars. “*Març, marçot, mata sa vella a la vora del foc i la jove si pot*”.

És un refrany de caire meteorològic inspirat en una antiga rondalla pirinenca, que fa referència als canvis meteorològics que experimenta el final del mes de març, amb una bonança inusual i inesperada, que acostuma a venir seguida d'una altra tongada de mal temps, abans d'arribar a la primavera.

El ~~marçot~~”, com el ~~marcell~~”, ~~marcer~~”, ~~marçal~~”, ~~marcedor~~”, ~~marçador~~” o ~~marçàs~~”, entre d'altres, són extensions demanades per la rima. Els refranys per ser recordats necessitaven jugar amb la rima i de vegades es forçava amb adjectius i derivats ~~postissos~~” que només apareixen en aquests proverbis i per l'obligació de la rima final.

El mes de març és el mes informal per excel·lència, un mes desconsiderat, fins i tot criminal. ~~Març, marçot, / tira la vella al sot / i la jove si pot~~”, diu la dita popular. Se li diu marçot d'una manera despectiva; se'l veu desmarxat i malcarat, amb els cabells a la bona de Déu, despentinats per les ventades, vestit amb quatre pedaços, envellint joves i velles per ~~tirar-les al sot~~”, que vol dir dur-les al cementiri. És un mes de canvis de temperatura, de tossir, de patir i de suar.

Una frase feta. “*Passar per ull*”

Vol dir esfondrar-se, ensorrar-se. Per exemple: Una casa que passa per ull és una casa que s'enfonsa. També pot esser una porta: “*No peguis aquests cops a la porta que la passaràs per ull.*”

El Diccionari Alcover-Moll també diu que “*passar per ull*” vol dir “*oblidar-se*”, tal i com diuen les persones que viuen a Girona, lloc on es va originar aquest significat. Amb aquest sentit, a Mallorca segurament diríem “*passar per alt*”.

Usos lingüístics. “Damunt / sobre” i “davant / enfront de”

Aquestes preposicions sovint es troben usades de manera impròpia. Per exemple, a la frase “*un llibre escrit damunt tal tema*”, o “*sobre tal tema*”; o un cartell de la campanya contra el racisme “*davant de racisme s'imposa solidaritat*”, o “*enfront de racisme*”.

El DCVB diu que sobre vol dir damunt (en tots els seus significats), i dona exemples d'una mateixa gamma de significats en els dos casos. Ara bé, a Mallorca deim normalment ~~posar una cosa damunt la taula~~” i no “*sobre la taula*”, com es diu en molts d'altres llocs de llengua catalana on, per tant, no poden atribuir a **damunt** (com feim molts de nosaltres) un matís de gran proximitat, i fins i tot de contacte, i a **sobre** un matís d'allunyament. El vers de Costa i Llobera “*La lluna guaita sobre les ones*”, citat al DCVB, em sembla molt encertat, i pens que si s'hagués tractat d'una barca, el mot triat per Costa hauria estat **damunt**, “*la barca vola damunt les ones*”, per exemple.

Això mateix passa amb *davant* i *enfront*: per mi hi ha una diferència important de matís: a l'exemple citat més amunt, “*davant el racisme*” vol dir “*en presència del racisme*”; mentre que “*enfront del racisme*”, ja marca una oposició, un ~~enfrontament~~”.

Resumint: en la majoria dels casos **damunt** i **sobre** són intercanviables, i també **davant** i **enfront**; però hi ha casos en què l'ús de l'un o de l'altre no és indiferent, i la tria respon al sentiment o a l'actitud del parlant.

Mots en desús a Balears.

Campar. Verb intransitiu o reflexiu. Datat a finals del segle XV. [Derivat de *-camp*”, i aquest de l'italià *campare*.]

El verb campar te dues accepcions:

a) Salvar, guardar d'un perill. Aquí podem fer referència a la locució *Campi qui pugui*, per indicar que no hi ha altra solució que escapar per salvar-se.

b) El segon significat fa referència a viure (bé o malament) o simplement viure amb salut. Podem fer esment d'aquesta locució pròpia de Mallorca: *Es Què-diran, se va morir de fam; i es Què-diré se va campar bé*. La locució *Campar-se la vida*, vol dir guanyar-se la vida.

Ex.: *El seu germà, tota la vida, va campar al seu aire*. Ex.: *Aquest matrimoni es campà la vida, subsisteix sense problemes*.

Cinglar. Verb transitiu. Documentat a finals del segle XVII. [Derivat de *-ingle*”, i aquest del llatí *-ingulum*”, “cinyell”, *-einta*”, *-eordó*”.]

De les diferents accepcions d'aquest verb en destacarem les dues habituals a tot Balears:

a) Cenyir, assegurar la sella d'un cavall amb la cingla, per a una correcta conducció del genet. Ex.: *L'egua va mal cinglada*.

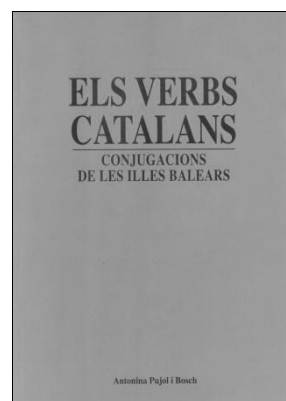
b) Tupar amb una corretja o cingla en el cas de Mallorca i tupar amb la mà estesa en el cas de Menorca. Ex.: *Als esclaus els cinglaven l'esquena fins a fer-los sagnar*. Ex.: *En aquella carrera de cavalls, els genets cinglaren en excés les pobres bèsties*.

Els verbs catalans. Conjugació de les Illes Balears.

Almanco hi ha dues maneres per poder consultar:

a) En paper, al llibre *—Els verbs catalans. Conjugacions de les Illes Balears*. D'Antònia Pujol i Bosch. —Fall editorial”. Gener 2007. (foto que s'acompanya).

b) Al web: www.verbscatalans.com (foto que s'acompanya).

Jaume Gual Mora

Bibliografia:

MARIN, Carles. *Els refranys i les frases fetes*. Editorial Moll. Palma 2006

MOLL MARQUÈS, Aina. *Línia directa amb la campanya de Normalització lingüística, III*. Documenta Balear, s. A. Palma 1993.

PÀMIES, Victor i PALOU, Jordi. *Els 100 refranys més populars*. Cossetània Edicions. Valls 2002.

SERRA PUJOL, Pere Juli. *Els mots en desús del català de Balears*. Lleonard Muntaner, Editor. Palma 2010.

BINIARRELS, SA FIRA DE MANCOR

Un altre any i una altra fira passen i aquesta serà recordada com “la fira passada per aigua” ja que no va aturar de ploure el divendres i el dissabte, tanta sort que el diumenge sortí el sol i poguérem gaudir d’un excel·lent dia de fira.

Per donar informació del que fou la Fira, ens hem posat en contacte amb en Joan Torrens, tresorer de l’associació ARRELS, organitzadora de la BINIARRELS, SA FIRA DE MANCOR, que així ens ha parlat; (les respostes entén en cursiva).

Amic Joan, no vàrem poder gaudir al 100% de la fira, explica’ns el que ens vàrem perdre.

Enguany havíem preparat una fira amb tres dies consecutius d’actuacions i divertiment que el mal temps va trancar. El divendres volíem fer la IV Trobada de Colles Infantils de Dimonis, acompanyades de Bèsties de Foc i Batucades, on un total de 9 colles vengueren amb els seus nins i nines il·lusionats en fer foc i fum, donar espectacle i passar-s’ho molt bé. Era tanta la il·lusió que ens feia que no afluixàrem i, al final, la férem el dissabte 14 de desembre, amb un resultat espectacular, aprenent dels errors del passat i oferint més d’una hora de foc i fum.

Aquesta activitat fou organitzada juntament amb la Federació de Dimonis, Diables i Bèsties de Foc de les Illes Balears, ells dugueren gran part del pes organitzatiu del correfoc,

la pirotècnia, etc., i ara que tenc ocasió m’agradaria donar les gràcies a varies persones, ja que sense elles no n’haguéssim sortit, com en Biel i en Miquel dels Dimonis de Factoria de Santa Maria, en Jaume dels Dimonis d’Inca que ens va ajudar molt a l’hora de fer les màscares dels nostres dimonions i, finalment, a un vell conegut de tots, en Manuel Alba, que sense ell les màscares no serien el que són. Gràcies.

Vàrem haver de suspendre el Concert de Rock, en el qual també hi havíem posat moltes energies ja que volíem premiar els guanyadors del BINIARRELS FESTIVAL i sorprendre al públic amb un grup que fa un

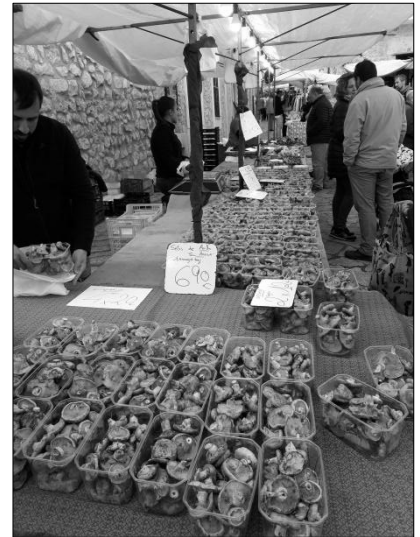
homenatge als mítics OSSIFAR, xerram de la Canyet Band i un detall que no estava dins el programa ja que volíem començar el concert amb un grup de joves de 13 – 14 anys que ens deixaren bocabats al Festival.

El dissabte una altra decepció, encara més grossa, ja que les previsions meteorològiques ens donaven aigua un ratet al migdia i bon temps la resta del dia. Res, que quan no era l’aigua fou el vent i ens quedàrem sense la tradicional Trobada de Gegants i el nou ball dels Cavallets.

Presentació de la Fira a Son Morro

Tot apuntava al desastre total quan a les 20:30 h em cridà en Mateu Xurí dient que havia arribat a Mancor i no hi havia ni una rata. Jo acabava de pegar una mossegada i vaig sortir pitant cap a Son Morro, la carpa feia por, les teles de darrera l'es-

cenari volaven mogudes pel vent com a dimonis, pegant uns xisclets quan topaven al terra que acollonaven. Buida, estèril. Què feim? A Son Morro!! —digué una veu— i a les 9:05 h, el glosadors començaren el seu espectacle, érem una vintena dins Son Morro. Va córrer la veu i a les 9:15 h, no hi cabíem. Vengué moltíssima gent que li encanta els glossadors, així com poguérem ens vàrem col·locar, alguns drets. A la fi qualche cosa sortia bé i tant bé que era hora de començar el concert de na Marga Rotger i ningú se'n volia anar de Son Morro, els glosadors havien entrat en batalla amb altres infiltrats dins el públic, no volíem acabar, hi havia ganes de glosar.

Idò no tot va ser negatiu, Joan, ja que pogueren escoltar els glosadors i na Marga Rotger al teatre. Com va anar l'actuació de na Marga?

Tot i sent un dia d'aigua i vent, trob que hi va haver bastant de públic al teatre. Na Marga i el seu grup varen donar el 100%, inclús varen pujar a l'escenari unes ninetes que arrodoniren l'actuació.

Es va fer al teatre perquè la carpa no pareixia l'escenari ideal pel tipus de música que canta na Marga. Volgueren provar un lloc més acollidor, com Son Morro, però no hi cabíem i decidírem

que el teatre, encara que es trobava a un lloc dispers del centre, era el millor lloc.

I pel nins petits, no hi havia res previst?

Es clar que sí, ells sempre responen, però el mal temps crec que va espantar un poc als pares ja que, encara que les actuacions es fessin dins recintes tancats, varen acudir pocs al·lots, tant el divendres al Casal de Cultura, com al poliesportiu el dissabte. En canvi el contacontes sí que tingué bastant d'èxit.

Abans de continuar, Joan, amb els dies de fira, ens pots explicar el BINIARRELS FESTIVAL?

Sí. Aquesta és una idea pròpia que duia feia temps dins el cap i que ha anat madurant fins a trobar el format final d'un concurs de grups de música. El seu origen eren uns concerts de curta durada dins bars de Mancor, interpretats per grups de joves començaven a cantar. La dificultat de trobar aquests grups va desaparèixer quan vàrem conèixer en Frank i n'Isaac de Factoria de So. Des del primer moment vàrem

connectar i al setembre la idea ja rodava amb força. Divulgar i potenciar la música interpretada pels artistes més novells és un dels nucleòtids del seu ADN i vàrem encaixar a la perfecció.

Fins a vuit grups, de més de vint, varen actuar amb molta qualitat i nivell, oferint uns repertoris dignes de molts de grups rockers d'èxit. Competien per guanyar 500 euros o 300 en cas del segon classificat. Fou el dia 15 de novembre, al Casal de Cultura, de les 21:00 h fins devers les 02:00 h de la matinada. Durant les actuacions, al pati del Casal hi havia paradetes d'artesans i un lloc de menjar ràpid.

El grup guanyador fou OJO TURKO, amb integrants majoritàriament d'Inca i el segon fou PUNK BOLI, de Manacor.

Per ser la primera vegada crec que no va anar malament però hi va haver molt poques visites de públic mancorí, quasi no vengueren mancorins a les actuacions. Això ens farà replantejar certs aspectes d'aquest Festival, com pugui ser la ubicació, la data de la nova celebració, la publicitat, etc. però en general, quedàrem contents.

Molt bé, Joan, una gran iniciativa, però tot no fou aigua i vent, què tal el diumenge?

El cel clar, bons temps, no feia fred però els dos dies anteriors encara estaven en el record de molts visitants, i encara que vingué molta gent, no arribà als grans diumenges de fira. No me queix, va ser un bon diumenge. Els carrers amb molta gent, molta música al carrer, alegria a les cares de la gent, els bars plens i a la fi podíem dur a terme tot el programa de fira. Els xeremiers sortiren com a esclata-sangs, les mostres de ball i música mallorquina, balladors davant cada cadafal i, a la fi, l'esperada actuació dels Cavallets amb el seu nou ball.

Pànic ens va agafar quan vérem el cadafal de la plaça situat a un lloc diferent a l'acostumat, al centre!!! No podíem fer el ball com volíem ja que contàvem amb el cadafal situat a la dreta de la plaça (mirant des de les escales) però el nostre director se'n va sortir i els gegants es col·locaren al costat de l'escenari, els cavallets feren el que pogueren dins una ubicació diferent a l'assajada, tot va sortir segons el previst, però el més difícil de l'actuació, era la batalla final i la sortida de plaça, estaven descol·locats, era com

OJO TURKO, grup guanyador

jugar un partit de futbol dins un camp redó enlloc de rectangular. Per corregir-ho, improvisàrem. Els capitans reaccionaren de forma magistral i trobaren una sortida ràpida, pareixia assajada però aquella no era la sortida de plaça assajada, ningú se'n va donar compte, pareixia natural. Buff quin mal moment!!

La llum del sol començava a desaparèixer quan sonaren els tambors de la nostra Valltukada. Què ho fan de bé!! Canvien els integrants però sonen fantàstics, enhorabona. També tenien ganes de tocar ja que divendres tan sols pogueren sonar un ratet per des-

fogar-se del mal temps i recorregueren des de la plaça de l'ajuntament, passant per la d'Abaix, fins a Son Morro. Tots esperàrem la mostra de coets i focs artificials, a les 18:00 h, que donava punt i final a la Fira. No sé si és així, però tenc la impressió, Joan, de què aquest any heu fet pocs actes pre-fira, és així o no?

Tens raó, n'hem fet pocs ja que darrerament a molts d'aquests actes, que en molts de casos eren molt interessants, hi anava poca gent i hem decidit fer més actes dins l'any, separats de la fira, per poder arribar a més públic i no fer-ho concentrats en tants pocs dies.

De totes maneres vull destacar que en férem un amb un gran èxit d'assistència com fou el de dia 15 de novembre, la xerrada sobre les Subvencions Forestals a la Serra de Tramuntana, portada a terme per l'associació Tramuntana XXI, a la sala polivalent de l'Ajuntament.

Personalment Joan, aquest any, m'han sorprès, per damunt altres coses, les exposicions que heu fet. Què ens pots contar?

Gràcies a Déu que som un col·lectiu variat i ens agraden coses comuns, —en Joan fa una bona rialla—. Anem per parts, hi ha una exposició que volem consolidar, any rera any, com és la del Concurs de Fotografia de Bolets i aquest any anam per la tercera edició. Té un lloc fixe d'exposició.

La més divertida i improvisada va ser la dels nins de l'escola. Si fas memòria, durant el mes de setembre vàrem proposar un concurs de cartells de Fira i no es va presentar ningú. N'Àfrica va tenir la idea de proposar-ho a l'escola i amb una setmana tots els nins de l'escola de Mancor feren un dibuix damunt la Fira.

Escollírem els que més ens agradaren pel programa i el cartell; amb tots ells decidírem fer una exposició. Des d'aquí vull donar, en nom d'Arrels, les gràcies a l'escola de Mancor. A ells, alumnes i professors, també els hi va fer molta il·lusió i fins i tot col·locaren l'exposició.

En Manuel Alba i les seves fotografies nocturnes, era una tasca que des de l'estiu en vaig xerrar amb en Manuel. La primera idea fou l'exposició de fotos antigues de Mancor i en Manuel va trobar que estava verda per falta de fotografies però poc temps després l'ajuntament ens passà davant i ho va aconseguir pel dia de "Mancor de l'Art". Però en Manuel, aquell dia, ja em va xerrar d'aquestes fotos nocturnes i un bon dia ens vàrem reunir i així férem l'exposició.

Per acabar, la més participada va ser la de roba antiga, on col·laboraren moltes persones, molta feina, tant aportant roba com a guardant la exposició. Tot un èxit de participació i ara que ha passat temps, veig que és un model a seguir a l'hora de fer actes, actuacions, exposicions i altres coses.

Hi ha una cosa de la que no ens has dit, referent als dimonis d'Arrels, au conta, conta...

En Joan fa una bona rialla i diu: *no té cap secret, Arrels feia estona que volia una colla de dimonis joves o dimonions, com les deim. La quinta del 2.003, tots, tots varen voler participar i te diré que foren ells qui més varen empènyer per crear la colla.*

Era a finals de setembre quan ja en xerràvem amb els nins i dia 11 d'octubre varen fer el curset per obtenir el títol de CREME. Dels 14 nins i nines que feren el curset, 7 d'ells han actuat el dia 14. Són nins del poble o amb descendència de Mancor:

- Lluç Muñoz i Carles Muñoz, fills de na Margalida Alba.
- Lluïsa Martorell, filla de na Joana M. Alba.
- Gabriel Bibiloni "Bito", descendent de Massanella.
- Manel Martínez, fill de n'Amaranta
- Joan Miquel Martorell, fill de na Maria de "sa botiga d'abaix".
- Mateu Torrens, el meu fill petit.

A hores d'ara, no tenim un nom per la colla ja que, per raons de permisos, encara pertanyen a la colla de Santa Maria però tenen tots els distintius per ser una colla pròpia. Tot arribarà.

El nostre objectiu és el de fer una colla pròpia, sense dependències, més àmplia i que abasti a més edats, però no és fàcil ja que els nins varen crear la seva pròpia màscara i ens va dur més d'un mes de feina amb tres o quatre dies a la setmana. La veritat és que volem descansar un poc. Tira a tira aconseguirem més dimonions però ha de ser amb ajuda de més persones que vulguin responsabilitats i protagonisme dins la colla.

Entenc, com has dit Joan, que aquests dimonions petits són diferents dels reconeguts Dimonis de Mancor.

Sí, són colles diferents. Els grans tenen un rol dins el món dels dimonis molt rellevant i pertanyen a l'associació Arrels de la Vall, mentre que la nostra colla comença i és d'Arrels. En comú tenim que les dues pertanyen a associacions de Mancor.

Com és la relació entre ambdues associacions?

Personalment, estic molt content de què els Dimonis de Mancor segueixin fent actuacions pel seu compte i tenc una bona relació amb molts dels integrants de la colla. Entre les dues associacions hi ha opinions e idees contraposades, però seguim mantenint algunes idees en comú. Cadascú a ca seva.

Ja per acabar, Joan, quin és el futur més pròxim de l'associació?

A hores d'ara, acabam de fer l'actuació pel dia de L'Estandard on els cavallets han ballat el seu ball tradicional, amb poc públic, tot s'ha de dir, i on hem trobat a faltar el nostre director, en Joan Torrens Morey, que no hi era perquè realitza un curs intensiu de monitor de temps lliure.

Per Sant Antoni, qualche cosa farem. Ja dins el mes de febrer es farà una assemblea de socis, molt important i transcendental, ja que hem de debatre a fons el model d'associació que tenim i el model de fira que volem pel futur.

És imprescindible que unes quantes persones donin una passa endavant per organitzar la fira i els actes que durant l'any hem de dur a terme. Sense un col·lectiu de persones organitzades i motivades, no podrem continuar la nostra tasca, les individualitats s'han d'acabar, ja que no ens duen enlloc.

Idò després d'aquesta reflexió, posarem el punt i final a aquesta entrevista al nostre amic Joan Torrens, tresorer d'Arrels. Gràcies, Joan.

Redacció

FESTA PAGESA

Com cada any
l'agrupació va partici-
par a la fira
Biniarrels,
gaudint d'un dia
immillorable.

Recordau que si vos fa ganes començar o voleu apuntar els vos-
tres infants ho podeu fer:

- Dilluns de 19:30 a 20:30 majors de 12 anys.
- Dimecres de 18 a 19 hores infants de 3 a 5 anys.
- Dimecres de 19 a 20 hores infants entre 6 i 11 anys.

Tots els membres de l'agrupació us desitgen que en aquest any 2020 es compleixin tots els vostres desit-
jos, mancorines i mancorins.

**ESCOLA DE BALL
AGRUPACIÓ
FESTA PAGESA**

festapagesa@gmail.com

CURS 2019/2020
Inici del curs dia 2 d'octubre
Lloc: local de la 3a edat del Casal de Cultura

INFANTS DE 3 A 5 ANYS
DIMECRES DE 18 A 19 HORES

NINES I NINS DE 6 A 11 ANYS
DIMECRES DE 19 A 20 HORES

Més de 12 anys - dilluns de 19 a 20.30 hores.
(la primera mitja hora es dedicarà a aquelles persones que no han fet ball mallorquí cap vegada)
inscripcions: el mateix dia que comença el curs

AMICS DE LA TERCERA EDAT

En el mes de octubre, vàrem començar l'activitat de Gimnàstica, que l'Associació organitza de manera gratuïta per a tots els socis. L'activitat es fa dos dies a la setmana, els dimarts i dijous. Enguany el curs acabarà el mes de maig de 2020

Volem animar a tots els nostres socis, que encara no hagin participat, que s'animin, perquè és una activitat pensada per ells, és una manera molt fàcil i agradable de fer salut, i canviar també els hàbits i els costums de cada dia.

Dia 13 de octubre, 112 persones compartírem la tradicional caragolada, amb uns fantàstics bunyols amb mel.

Aquest es fa des de moltíssims d'anys. No podem deixar

d'agrair la tasca de tanta i tanta gent, que es va preocupar, perquè aquesta diada continui essent una realitat, que ens ajuda a compartir moments i records del nostre temps passat, a la vegada que ens encoratja per seguir gaudint del present: Un agraïment, també, a totes les persones que actualment fan possible que aquesta tradició perduri en el temps.

El Cap de setmana d'octubre, del 25 al 27, el passàrem a un hotel a Cales de Mallorca. També visitàrem la Fira de Felanitx.

Dia 15 de desembre, un grup de 25 persones anàrem de visita a Valldemossa. Vàrem poder compartir una tassa de xocolata amb coca de patata, i després passejàrem pels carrers

i botigues del poble fins passades les 13 h.

Visita a un hell Betlem

Dinàrem a Palma, al Restaurant Bon Tiberi, ubicat a l'avinguda de Gran Via Asima. Després tenguérem un sorteig de regals i ball per tots els que en volgueren.

Asseguts en es banc del SI NO FOS

Música i cançons en directe a càrrec de na Marga Pocoví. Vàrem acabar el dia fent un recorregut pel centre de Ciutat, visitant el betlem de Sant Antoniet del carrer de Sant Miquel; les famoses paradetes de Nadal a la Plaça Major, i continuàrem visitant els betlems de Cort i Palau Reial. Acabàrem tots junts al Passeig des Born. Allà hi havia unes 2.000 persones vestides del Pare Noel, concentrades per fer una trobada de ball. Tots els carrers principals i els comerços de Ciutat, en el temps de Nadal, estan ben mudats i especialment decorats, és un verdader goig poder gaudir d'un horabaixa i passar-ho bé en la companyia de gent estimada. Gràcies a tots, i que sigui per Molts Anys.

El dia 31 de desembre, nit de Cap d'Any, tenguérem el millor sopar de tot l'any.

Va sortir tot ben rodó, com desitjàvem i poguérem compartir una vetlada amb alegria i molta festa.

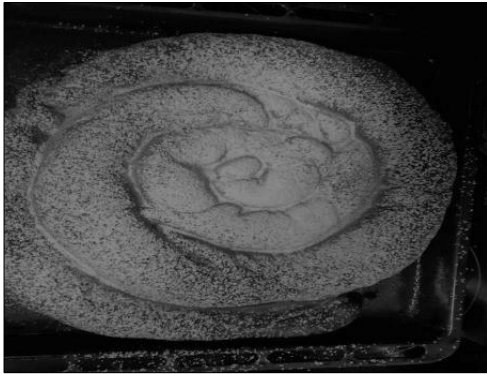
**DE PART DEL NOSTRE PRESIDENT I LA SEVA JUNTA,
VOS DESITJAM UNES BONES FESTES DE NADAL
I FELIÇ ANY NOU**

Associació Amunt i Avall
Mancor de la Vall

La junta directiva vol donar les gràcies a tots els que fan possible la revista any rere any , creim que es un bon medi per donar a conèixer la nostra associació i la feina que feim.

Com es costum participa'm en totes ses activitats que es duen a terme a n'és nostre poble. a part fem diverses activitats.

13 JULIOL vàrem fer un curs per fer ensaïmades, ses participants ho passaren molt be. És el segon curs que feim, han estat molt diferents un de l'altre, el primer va ser com es feien antigament les ensaïmades, i el darrer va ser amb ajuda de la tecnologia.

Ja en feim a casa i tots es que les vulguin tastar amb un bon xocolate dia 12 de gener en férem per tots es que se vulguin apun-

tar.

19 D'OCTUBRE en motiu de la festivitats de Tots Sants , férem un altre curs d'art floral, el va impartir na Maria Coll de la floristeria Prohens.

7 DE DESEMBRE seguint la línia de cursos, aquesta vegada va ser de centres de Nadal, uns amb només uns detalls i altres més plens, segons el gust de la que el feia, una vegada més va ser molt animat. Aquí deixam unes mostres.

21 DE DESEMBRE sopar de Nadal com tenim per costum cada any per aquestes dates. Enguany anàrem al Restaurant Ses Torres d'Ariany.

**MOLTS D'ANYS
FELIÇ 2020**

SALUT EMOCIONAL

La nostra societat pateix un índex evident i preocupant d'analfabetisme emocional. Molts mitjans de comunicació i algunes xarxes socials són autèntics mostraris –i de vegades polvorins– d'emocions primàries desbocades, de baixos impulsos que s'expressen sense cap classe de consciència ni contenció emocional, de cors insensibles amb empatia zero, tancats en prismes i realitats diferents de la pròpia. Sense un equilibri emocional suficient, tot trontolla a la vida, per més saber i coneixements que es tinguin. Totes les relacions i tots els àmbits –familiar, educatiu, social, laboral, polític– es tornen inhòspits, inhumans i nocius sense una mínima maduresa emocional. Una persona intel·lectualment potent, sense emocions equilibrades, pot amargar-se i destrossar-se la pròpia vida i la de les persones del seu voltant.

Urgeix l'alfabetització emocional de la societat, i hauria de ser una prioritat absoluta. Sense competència emocional no hi ha lucidesa ni llibertat. Serem esclaus de les pròpies emocions o de les emocions dels altres. Si no tenim poder sobre elles, el tendran elles sobre nosaltres. I les nostres emocions, així com les dels nostres fills, podran ser fàcilment manipulades per persones i col·lectius que les utilitzaran per als seus propis interessos. Sort que, malgrat tot, cada cop som més les persones que volem governar les nostres emocions. No volem que les nostres emocions ni les emocions alienes ens dominin i, per tant, treballam per una ciutadania emocionalment lúcida i madura.

EVA BACH, Escriptora i pedagoga

FEIM TRIBU

El passat 8 de novembre va tenir lloc la darrera conferència del cicle *Creixem Junts*, La sexualitat a la infància. De la mà de na Maria Cifre, educadora social i sexòloga.

Ella ens va assessorar i donar consells per tractar aquest tema amb els infants. Per tal de que puguin rebre informació quan tenen inquietuds i preguntes.

Perquè es puguin desenvolupar amb normalitat sense condicionar-los negativament.

Per altra banda Feim Tribu ha donat suport a la proposta de n'Africa Clar: "Dies de Passar-ho bé" que va tenir lloc el passat 23 de desembre, a la qual 6 infants varen gaudir d'activitats creatives mitjançant el propi cos, l'art, el reciclatge i el joc.

Des de Feim Tribu esperam poder tornar dur a terme un nou cicle de conferències relacionades amb la criança respectuosa durant aquest 2020.

Persones del poble ja ens ha fet arribar algunes propostes, si teniu més idees de temes que us interessin o professionals que ens podrien acompanyar, ens les podeu fer arribar.

ESCOLETA MONTAURA (octubre, novembre, desembre)

Hem arribat al mes d'octubre, quasi tots els nostres nins i nines estan completament adaptats o ja es mostren més segurs i tranquils.

Nosaltres hem començat amb la programació i amb les propostes d'aula.

Durant aquest mes ens hem centrat amb la tardor, hem fet manipulacions amb fruits d'aquesta temporada, hem après cançonetes i hem aprofitat els dies de bon temps per fer activitats lliures.

Els aventurers varen fer el primer taller de cuina amb taronges, varen fer suc i també les varen menjar senceres.

Hem celebrat les Verges, els més grans varen ser convidats per l'escola a menjar bunyols i en vàrem dur a l'escoleta perquè tots els amiguets i amiguetes els poguessin tastar. Moltíssimes gràcies al CEIP MONTAURA, a l'APIMA de l'escola i a les famílies perquè sempre pensen amb els més petits.

El mes de novembre ha començat amb la festa de Tots Sants i nosaltres hem fet els nostres propis rosaris adaptats a nosaltres. Hem après a enfilar, hem descobert nous sabors i tots junts hem gaudit de manipular.

Com ja sabeu, tenim a la nostra disposició l'equip d'atenció primerenca, són professionals especialistes, que cada setmana venen a la nostra escoleta a fer una observació global dels nostres infants i ens

donen pautes a les educadores.

Enguany comptam amb el suport de na Marga, orientadora d'Atenció Primerenca, Assumpció, pedagoga terapèutica i na Maribel que és mestra especialista en audició i llenguatge. Elles també ens han aportat propostes, tallers i contacontes.

Continuam amb els tallers sensorials, on els infants descobreixen al seu ritme, feim expressions artístiques, música, etc. També feim un taller d'ous, els bollim i menjam.

El mes de desembre per nosaltres és molt emocionant, ens preparam per rebre l'època més màgica per els infants. La nostra escoleta s'umpl de colors, manualitats i nades.

Una vegada més, l'escola ens convida a la tradicional xocolatada amb ensaïmades i també al concert de Nadal, on els aventurers varen fer una petita actuació per a les famílies.

BONES FESTES!!!

A poc a poc ens convertim en una petita família, moltes gràcies per confiar en nosaltres.

ANIVERSARIS

Martí

Àlex

Xisco

CEIP MONTAURA

“Estimats Reis mags, aquest any heu de saber que no vull jocs, ni vull res..”

Aquest és l'inici de l'entranyable poema, que han treballat a les acaballes de desembre, els alumnes de 3r i 4t i que obre les portes a aquests dies màgics tan il·lusionants per a grans i petits.

Amb ell i aquest parell d'imatges, us en feim cinc cèntims d'un mes ben nadalenc i solidari al Montaura:

A les fotos es pot veure: Visita del Palma Futsal, visita de la patgessa reial, campanya de recollida d'aliments i joguines, sorteig de la cistella de nadal, mans innocents...

**Enhorabona
a en Jaume de
cinquè!**

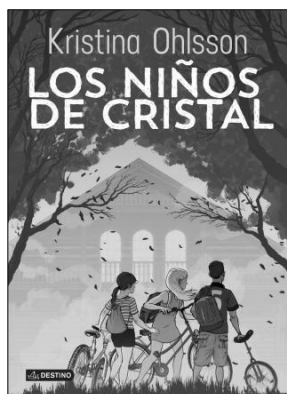
I amb la nostra particular felicitació i aquest desig ens acomiadam fins l'any que ve!

—Que el món sigui una gran casa on tots convivim en pau sent feliços i amables—

Gràcies Reis, adéu-siau!

BIBLIOTECA MUNICIPAL

14/10/19 Club de Lectura Biblioteca-Escola 6è “Los niños de cristal “ Kristina Ohlsson

Misteri, intriga, aventures, amistat i un poc de terror és el que ens ha deixat als alumnes de 6^è del Ceip Montaura, la lectura de “Los niños de cristal” de la escriptora sueca Kristina Ohlsson.

La culpable? Una Nina de 12 anys anomenada Billie. Després de la mort del seu pare, la seva mare decideix mudar-se a una vella casa en un poble

proper. Però alguna cosa estranya s'amaga dins de l'habitatge: Qui colpeja la seva finestra al mig de la nit? Per què la làmpada es balanceja sense raó? I qui posa aquelles figuretes de vidre a sobre de la taula? Billie sap que alguna cosa o algú ronda la seva nova llar i al costat dels seus nous amics, Aladdin i Simonia, es proposen descobrir la fosca història de la casa i dels que l'habiten.

24 d'octubre: Celebrem el dia de la Biblioteca

Els nins de 4 anys del CEIP MONTAURA han vingut a visitar la biblioteca amb motiu del dia de la biblioteca i els hem preparat un exposició de contes. Na Cati, la bibliotecària, els ha contat un conte “**Es busca! Lili la llebre lladres de llibres**”, després han pogut examinar tots els llibres que han volgut... i fins hi tot han tengut temps per fer un punt de llibre damunt el conte que han escoltat.

08/11/19 CLM Tertúlia del llibre “La biblioteca dels llibres rebutjats” David Foenkinos

Una tertúlia especial... 10 anys de club de lectura i 65 llibres que durant aquests 10 anys hem compartit en grup.

La biblioteca dels llibres rebutjats ens desvetlla el misteri sobre un llibre que passa de rebutjat a èxit editorial en un tres i no res, canviant la vida d'un munt de persones de manera inesperada.

Personatges peculiars: l'editora idealista, el periodista tafaïer, l'esposa insatisfeta, l'escriptor envejós... gent que es busquen a ells mateixos i que, en el procés, ho acaben embolicant tot més del que caldria.

11/11/19 Club de Lectura Biblioteca-Escola 5è "Teneré " Della Passarelli.

Gràcies a aquesta lectura hem descobert una altra cultura, el respecte als animals i el valor de l'amistat entre en Mateo i en Teneré un petit fénec que s'escapa d'un zoo de Tunísia. ¡Vol tornar al desert i no ser un presoner! Mateo està de vacances i quan es troba amb Teneré decideix ajudar-lo, l'amaga a la seva motxilla. Junts intentaran arribar a desert del Sahara, però molts perills aguaiten als nostres amics.

18/11/19 Club de Lectura Biblioteca-Escola 3r "Amanda Chocolate" Bernard Friot.

Amanda ha decidit no menjar xocolata tot i l'assortiment deliciós que el seu pare li prepara a l'obrador. Ella vol pastanagues, carn rostida i amanida! I ell està cada vegada més desesperat: què pot fer?

L'autor proposa tres finals diferents per a una història singularment dolça.

Ummmmm!! Hi hagué degustació de Xocolata!! I el que va quedar clar és que el llibre va agradar a tots els nins de 3r i encara més la xocolata.

22/11/19 Contacontes a càrrec de Conte Contat "Monstres porucs".

Amb aquesta història, descobriran que els monstres no són tan ferotges com semblen i que hi ha pors universals.

Expressar les nostres pors i superar-les ens ajuda a descobrir coses noves i a ser més feliços.

Gràcies a les cançons, ells balls i les rialles van fer que la por a aquests monstres desaparegués.

18/11/19 Club de Lectura Biblioteca-Escola 6è “El blog de la Malika” Gemma Lienas.

Vivències xenòfobes, diferència entre respectar i obeir, la llibertat com a persona, la dignitat, l'enyorança que sent per les olors i els menjars, la manera de vestir, la quantitat de vehicles que circulen per els nostres carrers, els sorolls... totes aquestes vivències queden reflectides al blog que escriu la Malika, una nina de 9 anys que acaba d'arribar del Marroc i ha d'integrar-se a un nou país, amb una cultura i costum ben diferents. Però la Malika està decidida que la seva àvia pugui viure amb ells i per això pensa fórmules imaginatives per fer-la venir. Ho aconseguirà?

12/12/19 Club de Lectura Biblioteca-Escola 4t “Ottolina i la Gata Groga” Chris Riddell.

Ottolina i la gata groga de l'il·lustrador Chris Ridell és el primer títol d'una col·lecció de 4 i ens ha captivat.

Els pares de l'Ottolina sempre són de viatge i ella viu amb un ésser pelut molt simpàtic, el Sr. Munroe. No hi ha cap misteri, per complicat que sigui, que ells dos no sàpiguen resoldre!

Les imatges estan fetes amb tinta negra, només hi destaca un petit element de color vermell.

Si vos agrada resoldre misteris, col·leccionar coses estranyes, la intriga, els gossos, les desaparicions, els plànols, fer de detectius, les disfresses i les aventures... segur, segur! que Ottolina vos enganxarà com els ha passat als nins de 4t del Ceip Montaura, que ja han començat a llegir altres títols de la col·lecció.

22/11/19 Contacontes Ennadalats a càrrec de Bàrbara Dalià.

Na Bàrbara ens contà tres contes de Nadal i després tots junt férem un taller d'arbres de Nadal.

VOS DESITJA UN BON ANY NOU, AMB SALUT I PROSPERITAT!!!

**TERRAFERIDA ALERTA QUE LA LLUITA BALEAR
CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC ÉS UNA IL·LUSIÓ**

Presenta 10 línies d'acció centrades en revertir el creixement turístic i frenar la urbanització.

Propostes d'emergència ecològica i social per lluitar contra el canvi climàtic:

ACCIÓ 1. Reduir el nombre de visitants que ens arriben per aire i per mar.

ACCIÓ 2. Eliminar places turístiques legals i il·legals, hoteleres i de lloguer vacacional.

ACCIÓ 3. Frenar el creixement urbanístic amb una moratòria de llicències de nova construcció, tant a sòl urbà com rústic. Però, al mateix temps, ni un habitatge buit més.

ACCIÓ 4. Impedir la construcció de noves carreteres i tots els projectes d'ampliació, circumval·lacions i desdoblaments prevists.

ACCIÓ 5. Evitar la sobreexplotació i contaminació de l'aigua i disminuir la utilització d'aigua dessalada i l'abocament d'aigües residuals (abocament zero).

ACCIÓ 6. Minvar l'activitat d'incineració tot apostant per reduir la generació de residus (residu zero) i per la reutilització i el reciclatge.

ACCIÓ 7. Incrementar la superfície, i millorar la conservació i protecció de tots els espais naturals marins i terrestres.

ACCIÓ 8. Establir un model energètic 100% renovable basat en els principis de sobirania energètica, sense considerar criteris mercantilistes i només utilitzant sòl degradat i urbanitzat existent.

ACCIÓ 9. Dissenyar una política fiscal verda finalista.

ACCIÓ 10. Declarar l'emergència ECOLÒGICA i SOCIAL per revertir la situació actual i anar cap a un model socioeconòmic que consumeixi menys recursos, materials i energia, generi menys residus i freni les desigualtats socials.

TAXA DE RECOLLIDA DE RESIDUS URBANS EN HABITATGES DE LLOGUER VACACIONAL

El mes de novembre passat l'Ajuntament de Mancor de la Vall va aprovar una modificació en la taxa de recollida de residus urbans perquè els habitatges de lloguer vacacional paguessin una taxa en funció de les places que tenen amb llicència, tal com fan la resta d'activitats comercials del municipi.

El Partit Popular de Mancor ha presentat al·legacions a aquesta modificació. La presentació d'aquestes al·legacions suposa la paralització del procediment fins a la seva resolució, el que retardarà l'aplicació d'aquesta taxa fins a l'any 2021.

Des de MÉS per Mancor sempre hem entès, i així pensam que ho fa la majoria de veïnats del municipi, que el lloguer vacacional d'habitatges és una activitat comercial com qualsevol altra, com un bar, un taller de sabates o una perruqueria, activitats comercials que tenen una taxa diferent a la d'un habitatge normal, com passa en tots els municipis de les Illes. El greuge comparatiu que proposa el Partit Popular és molt mal de defensar davant els comerços o empreses de Mancor, els quals lògicament han de pensar per què han de pagar ells una taxa diferent i en canvi qui fa una activitat comercial com és el lloguer vacacional no ha de pagar una taxa diferent.

Són molts els municipis que actualment paguen una taxa per plaça en un habitatge de lloguer vacacional, entre ells pobles veïns del nostre com Inca, on es paguen 15 euros per plaça, o Selva on en paguen 10.

És important recordar que al llarg dels darrers quatre anys a Mancor, amb MÉS per Mancor al govern municipal, s'ha rebaixat un 9% la taxa de fems en tots els habitatges del municipi, i a la vegada s'han establert criteris més racionals en la taxa de fems als comerços i empreses. El 2015 una perruqueria o una gestoria pagaven 300 euros anuals de taxa de fems, igual que un bar o un taller de sabates, els quals generen més residus. Amb les dues revisions que s'han fet al llarg dels darrers quatre anys en l'actualitat una perruqueria paga 181,45€ i un bar 272,18€. També cal destacar que des del 2009, amb el Partit Popular al govern municipal, existia una rebaixa pels habitatges ocupats per persones majors de 65 anys, però no s'havia publicitat de manera que la gent gran no s'havia assabentat d'aquest descompte. Quan es va fer la primera revisió al 2017 es va publicitar i s'hi varen acollir més de setanta habitatges que reunien aquest requisit.

MÉS per Mancor està a favor del turisme, regulat i integrat en el nostre municipi. El que no és presentable és que el Partit Popular afirmi que MÉS per Mancor no vol turistes a Mancor, quan va ser el Partit Popular al govern, amb l'actual portaveu de regidor, qui es va encarregar de lluitar aferrissadament per privatitzar uns camins que els tècnics del Consell Insular, quan feren el Catàleg de Camins de Mancor, consideraven públics per tota la documentació històrica que ho demostrava. Això va ser perdre, de moment, el gran reclam turístic del nostre municipi, un patrimoni excursionista de molta qualitat i que ha suposat una gran pèrdua de visitants al nostre poble. Per sort ara estam treballant de la mà del Consell Insular de Mallorca per a recuperar algun d'aquests camins que s'han inclòs en la Ruta de Pedra en Sec, i que poden suposar un nou al·licient pels visitants del nostre municipi i per a tots els mancorins i mancorines.

També volem senyalar que el procediment que s'ha seguit és el mateix que en les anteriors revisions de la taxa de residus, per tant queda palès que el Partit Popular només es mou quan hi ha uns interessos molt particulars a defensar, sense tenir en compte els interessos generals.

GRUP DE DONES PER PARLAR DE SEXUALITAT FEMENINA

El meu nom és Llúcia Caldés, la meva formació és en psicologia i sexologia.

El passat mes de desembre vaig tenir el plaer professional de dur a terme 3 sessions de 2 hores de duració cadascuna a l'Ajuntament de Mancor, per parlar de la sexualitat femenina. Concretament varen ser els dijous 28 de novembre, 5 i 12 de desembre del 2019 de les 17 a les 19h.

La iniciativa va ser a càrrec de l'àrea de serveis socials de l'Ajuntament de Mancor.

Va ser un grup reduït però suficient, de valentes dones de Mancor amb les que vàrem poder parlar sense filtres, reflexionar però sobretot, poder explorar les sexualitats des de la seva mirada.

Preguntes obertes que anaven apareixent mentre parlàvem amb naturalitat de les nostres sexualitats, les sexualitats reals, no les que ens venen o de les que ens parlen els mitjans, de la nostra, tan especial com autèntica; i sempre valuosa i encara desconeguda.

La sexualitat té edat?

Podem gaudir de la sexualitat tota la vida?

Quina relació existeix entre l'afecte i la sexualitat?

Quin és l'òrgan eròtic per excel·lència?

Com la vivim?

Què en sabem d'ella?

Què en volem saber?

Aquestes preguntes representen algunes de les qüestions plantejades en les sessions.

Un tast que ens ha duit a viatjar en el temps per evocar moments viscuts o no viscuts; parlar d'una part molt important de l'afectivitat i la sexualitat; l'obligatòria i gairebé tabú satisfacció sexual; també hem fet un abordatge del que és l'autoconeixença...

Però sobretot ens ha ajudat a poder compartir impressions, mirades i també neguits.

M'agrada molt treballar amb dones, després de cada sessió, he après de la vostra generositat amb el que heu aportat, ajudant-me a créixer com a professional. Espais com aquests són útils i alhora necessaris pel nostre benestar. La informació és una gran eina per educar i entendre; que ens ajuda a cuidar-nos i estimar-nos millor.

Gràcies al grup de dones i a serveis socials per haver comptat amb la meva persona, com a professional.

BONA ENTRADA D'ANY!!!

Llúcia Caldés
estratègies per a enfortir l'autoestima.
ansietat, depressió, problemes de parella,
dificultats i millora en les relacions sexuals.
temor als canvis. Crisis personals...
☎ 636 506 022 ✉ lluciacaldes@cop.es

AGROTURISMES DESVIRTUATS

Als anys noranta també va ser el boom dels agroturismes gràcies a la reforma agrària comunitària. Ho explica Pere Salvà, catedràtic de Geografia Humana de la UIB: *“La idea era que, davant l'èxode rural que hi havia, calia cercar alternatives, i una d'elles va ser reviscolar el camp amb usos turístics. En un principi, no havia de comportar l'abandonament de l'activitat agrària, però a la pràctica així fou. Avui, per tant, s'ha desvirtuat la filosofia inicial dels agroturismes, que s'han convertit en hotels amb grans piscines”*.

Després d'haver arrasat la costa, a poc a poc el turisme colonitzaria l'interior de les Illes amb fons públics dedicats teòricament a fomentar l'agricultura. Si bé és cert que aquest sistema evità en moltes ocasions la desaparició d'algunes possessions, en moltes altres va ser l'excusa per fer d'un habitatge tradicional tota una urbanització. Aquelles ajudes europees, que havien de servir per millorar el desenvolupament agrícola, també s'utilitzarien per asfaltar camins rurals.

Els agroturismes foren una ingènua esperança. Havien de permetre donar a conèixer l'altra cara del turisme de sol i platja de les Balears. Oferien una experiència única, lluny de l'estrès, en contacte amb les nostres arrels. Aquella nova aposta, però, acabaria banalitzant el camp al servei dels turistes amb més doblers que cercaven hotels de luxe enmig d'un entorn bucòlic.

Atès que el negoci estava en l'explotació turística, la producció agrícola passà a un segon terme. El pagès, en lloc de cultivar la terra, es dedicaria simplement a mantenir-la. Es convertiria en un jardiner, un gestor d'un paisatge de revista decorativa, amb ovelles i ametlers de fons. El camp fou vist com una mercaderia més que s'havia de comercialitzar i consumir. Mentrestant, la majoria d'aquelles instal·lacions serien administrades per unes poques companyies, principalment estrangeres, que imposarien al pagès o al propietari rural les seves condicions i exigències.

La irrupció dels agroturismes se sumà a la compra massiva de finques per part d'alemanys. S'inicià així la gentrificació de foravila, que acabaria sent esbutzada per una laberíntica xarxa de carreteres. Amb els preus disparats, la població autòctona era incapaç d'adquirir un tros de terra per poder viure l'experiència mística que cercaven els nous amos milionaris de les Illes. No ens n'havíem temut i ja havíem venut el paradís. Es consumava la dita popular *“Hostes vingueren que de casa ens traqueren”*. Fou la factura que haguérem de pagar per tanta cobdícia. Joan March tenia raó: *“Tot home té un preu”*.

Antoni Janer Torrens

Setmanari ARA BALEARS, DIUMENGE. Turista de coa d'ull, pàg. 03, Agroturismes desvirtuats.
Del 4 al 10 de gener de 2020.

RACÓ INFÚS

El **juevert** sempre dona un punt d'acabat a qualsevol arròs o cuinat de peix, a les sopes, a les coques, etc., és un bon element pel cuiner i per la cuina. Aquest condiment de fulles esponeroses amaga un secret: la seva reproducció. El desvetllaré: ell és el seu pitjor enemic. Segur que mai ho havíeu sospitat.

El seu nom científic es *Petroselinum crispum*. *Petroselinum*, prové del llatí clàssic que significa “api de roca”; i *Crispum*, és un epítet llatí que significa “arissat”.

Aquesta planta herbàcia prové del sud-est del Mediterrani (Grècia i l'entorn del Mar Tirrè). Des d'aquests punts és introduïda a tota Europa i arreu del món, sempre com a condiment de la cuina. Això no fa més de 300 anys. Abans era una planta silvestre que el romans i els grecs recollien dels camps per aromatitzar la seves receptes culinàries. Així que és coneguda des de fa més de 2.000 anys, però de cultiu relativament més recent. A la cuina és emprat com a herba aromàtica. Té una gran afinitat amb l'all, ja que equi-

libra el seu sabor. Des del punt de vista medicinal, el juevert incrementa la diüresi per inhibició. Passa als ronyons afavorint l'eliminació del sodi i d'aigua, però incrementa la reabsorció del potassi i el seu augment. És bo pels ronyons i pel sistema digestiu en general, hi ha evidències. Però hem de saber que aquesta herba conté *oxalats*, que poden causar problemes a les persones amb “problemes renals”. Un estudi publicat en el *Journal of Urology* posava de manifest que la ingestió de fulles i arrels de juevert redueixen els depòsits d'oxalat de calci en els animals. Els investigadors comprovaren que menjar juevert ajudava a descompondre els càlculs renals en els animals. Històricament s'emprava per combatre l'anèmia, l'artritis, com expectorant, antimicrobià, afrodisíac, hipotensió, laxant i en loció per estimular el creixement dels cabells; però cap estudi científic ha demostrat que sigui veritat i hi tenguí efectes. El juevert fresc disposa d'un alt nivell de vitamina K, vitamina C i vitamina A.

Desvetllem perquè el mateix juevert és el seu pitjor enemic. La reproducció es realitza per llavors, a un lloc assolellat i a qualsevol tipus de sol, sempre que no sigui molt compacte. Però la seva germinació és una tasca difícil, pot estar entre 3 i 6 setmanes, i no sempre amb èxit complet. Per què passa això? A l'escorxa exterior de les llavors (*testa*) es troben un composts químics anomenats *furano-cumarines* que són els responsables d'aquestes demores i pocs èxits. La funció d'aquests composts químics és la d'inhibir la germinació d'altres llavors d'herbes que puguin competir en aquell redol de terra i que sigui el juevert el campió, el primer. Però és el juevert el primer en trobar-se afectat per a les seves pròpies *furano-cumarines* i per això es retarda tant la seva germinació. Cau en la seva pròpia trampa. Un truc consisteix en deixar una nit les llavors en remull i reduïm el període de germinació, però cal saber que seran més difícils de repartir i que s'ha de fer amb molta paciència. Conseqüència: èxit assegurat. Un bon acudit es cultivar el juevert dins cossiols o pasteres, per poder tenir fulles de juevert fresc al moment de cuinar. Tallau les fulles necessàries i regau per tornar estimular el creixement.

Com i quin temps podem conservar el juevert tallat? El juevert presenta baixa producció d'etilè (és un fruit **no** climatèric) i té molta sensibilitat a aquesta fitohormona, raó per la qual no es pot conservar a

llocs on hi hagi fruits climatèrics (pomes, peres, plàtans, figues, melons, kiwis, tomàtigsues, etc.) perquè desprenen molta producció d'etilè. A una gelera domèstica, amb temperatures entre 4 i 8 graus, i amb presència de fruits climatèrics (que són inevitables) la conservació es redueix a una o dues setmanes.

Fins la pròxima.

Domingo Llull

Resum d'origen dels productes a números anteriors:

Producte vegetal	Origen	Publicació
Taronja	Índia, Vietnam i sud-est de la Xina	Núm. 124
Pebres	Mèxic, Bolívia i Perú	Núm. 125
Albergínies	Índia, Birmània i sud de Xina	Núm. 125
Ciurons	Iran o Persia	Núm. 126
Mongetes	Mèxic, Perú i Amèrica central	Núm. 126
Peres	Àsia occidental	Núm. 127
Pomes	Xina, Kazakhstan i Kirguizistan	Núm. 127
Codonys	Iran i Iraq.	Núm. 127
Plàtans	Papua – Nova Guinea	Núm. 128
Espinacs	Iran o Persia	Núm. 129

EDUCAR EN VALORS

–Educar en valors” és una expressió que està de moda des de fa uns anys, i un tema que preocupa a molts de pares. Potser hauríem de començar reconeixent que: a) no tots tenim els mateixos valors, b) ni tan sols estam d'acord en què és un valor i què no ho és i c) no tenim clar qui té el dret, o l'obligació, de transmetre els valors als nins.

Són valors el respecte, l'honradesa, la responsabilitat? L'ecologia? El patriotisme? Ara bé, què passa quan els valors de l'escola i els de la família no coincideixen? És, tal vegada, que quan parlem de valors en realitat estam pensant en els *meus* valors, i quan parlem d'educació pensam que els *altres* han d'educar els *meus fills* en els *meus* valors?

Difícilment trobaríem respostes per a totes aquestes preguntes. Evit pensar-hi. vull creure que els meus valors són evidents i universalment acceptats.

El que sí que tenc clar és que els valors, siguin quins siguin, no es transmeten amb explicacions teòriques, sinó amb la convivència i l'exemple.

Els nins aprenen a respectar quan veuen que pares i mestres respecten els altres, quan ells mateixos són respectats. No s'ensenyen els valors democràtics dient *perquè ho dic jo, i no em contestis*". Si els comentaris que feim mentre veim la tele en família, ja sigui sobre els polítics, els artistes, els esportistes i àrbitres o els immigrants, els fessin els fills al WhatsApp referint-se a un company de classe, no en diríem *bullying*?

Quan condemnam sense proves; menyspream sense clemència o ens barallam a crits, també estam educant en valors els fills. En uns altres valors. No en els valors bons, sinó en l'egoisme, la prepotència, la crueltat, l'odi, la indiferència.

Carlos González és doctor en pediatria

C U I N A S A N A (sense greix)

Pastissets de salmó al forn, amb una salsa de juevert

Amb l'atractiva i saborosa salsa de juevert, se serveixen aquests pastissets cuits al forn perquè tinguin manco quantitat de greix, ja que el salmó és un peix greixós. Tot el contrari si els fregíssim.

Preparació: 15 minuts més 1 hora de frigorífic.

Cocció: 1 hora

Comensals: 4

Ingredients: 750 g de patates, pelades i trossejades.

350 g de filet salmó

300 ml de llet desnatada

2 cullerades de salsa de tomàtiga

1 cullerada de porradell (cebollino) picat

1 llauna d'anxoves (opcional)

Sal i pebre bo

1 ou

100 g de galeta o pa picat

Per a la salsa:

25 g de farina de blat

25 g de margarina baixa en greix

4 o 5 cullerades de juevert fresc picat

Nutrients per cada ració

. Calories, 463

. Hidrats de carboni, 54 g

. Proteïnes, 28 g

. Grasses, 16 g (inclou 3 g de grasses saturades)

Elaboració:

- 1.- Posau el forn en funcionament a 190 graus.
- 2.- Dins una cassola grossa o olla disposau les patates. Les cobriu d'aigua amb una culleradeta de sal i les coeu un mínim de 15 minuts o fins que siguin toves. Escorreu-les, esclafau-les i deixau-les que reposin.
- 3.- Mentrestant, posau el salmó dins una altra cassola, cobriu-lo amb la llet desnatada i que cogui de 8 a 10 minuts o fins que la carn del peix es posi opaca. Heu de treure el peix i guardau el brou per fer la salsa.
- 4.- Llevau la pell i les espines del salmó i l'esmicolau dins un vas o plat gros; li afegiu al peix les patates esclafades i la salsa de tomàtiga, les anxoves esclafades (si ho desitjau) i el porradell picat. Trempau amb sal i pebre bo al gust (alerta!!!). Ho amassau tot i feis vuit pastissets. Si podeu, ho refrigerau una hora perquè tornin més consistents i seran més fàcils de manejar, però no és essencial.
- 5.- Dins un plat fondo heu de batre l'ou juntament amb dues cullerades d'aigua freda. A una altre plat posau la galeta o el pa picat. Mullau els pastissets, un per un, dins l'ou batut i llavors passau-los per la galeta picada. Disposeu-los dins una safata de forn, o a una normal amb un paper de forn a sobre, i els enfornau de 20 a 30 minuts. (temperatura 190 graus)
- 6.- Per fer la salsa de juevert, disposau la margarina dins una cacerola o pella petita perquè es fongui. Agregau la farina i removeu bé perquè no es cremi ni s'aferri. La farina s'ha de torrar una mica. Afegiu el brou de coure el peix, prèviament colat, i deixa que aixequi el bull. Ha de coure lentament sense deixar de remenar. Cuinar fins que la salsa quedi espessa. Afegiu el juevert i apagau el foc.
- 7.- Si els pastissets no han quedat daurats a la part superior, disposau-los baix el grill un parell de minuts.
- 8.- Serviu els pastissets sobre un llit de la salsa que heu fet.

Suggeriment: Es pot servir acompanyat d'una amanida de lletuga.

Bon rofit!

Domingo Llull

IMATGES D'AHIR

Dinar de familiars i amics a sa Font Patró de Biniatzent -1931-32

Després de la caiguda de la monarquia del rei Alfons XIII, el 14 d'abril de 1931 es va proclamar la Segona República, amb un govern provisional, fins que s'aprovà la nova Constitució el dia 9 de desembre de 1931. El 15 de desembre ja es constituí un govern ordinari.

Aleshores es va posar de moda celebrar la festa del Treball el primer dia de maig. Eren moltes les famílies i amics que aprofitaven, a més d'un dia de descans de les feines quotidianes, anar a algun lloc per fer un poc de festa i bauxa. En aquell temps no hi havia molts d'entreteniments i en el poble eren molt poques les distraccions que hi havia. La gent feia molta feina al camp, collir olives, garroves, exsecallar, etc. Les dones, a més de guardar els al·lots i fer totes les feines de la casa, també brodaven per altres i així es guanyaven un petit jornal. També, si podien, anaven a fer feines del camp, manco feixugues i també acompanyaven els membres de la família que acudien a la muntanya a fer carbó. Per altra part hi va haver mancorins i mancorines que cercaven millors queviures i anaren a altres parts del món. Molts anaren a França.

Pel somriure de les cares de les persones de la fotografia, pareix que s'ho passaren molt bé. Desconeixem quin fou el menú, però pareix que el vi no va faltar. Posar els noms dels assistents m'és impossible, noms en conec alguns. Les persones majors segurament en recordareu més i de manera especial els de davant i algun altre més. Per desgràcia el qui en va deixar la foto ja no la veura a la revista.

Foto propietat de l'amo en Joan Fontanet, *Miet*

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou, *Pastora*

IMATGES D'AHIR

Processó d'antany – 1956 a 1958

La imatge reflecteix el que es feia en temps passat i que avui ha quedat reduït a algunes dates molt concretes de Setmana Santa i poc més, les processons. Ens hem de traslladar a la nostra infància per recordar aquests esdeveniments. Sembla que ara hi ha hagut alguns intents de revifar algunes processons; concretament se n'han fet algunes, en alguns indrets, del que anomenàvem el Rosari de l'Aurora.

Encara a Palma, i a molts de pobles, se celebren les processons de Setmana Santa —de manera especial la processó de la Sang, des de l'església de la Sang a la Seu—, el Corpus, Festa de Pasqua. Recentment hem pogut veure a premsa, la processó civil de la Festa de l'Estandard, consistent en la sortida del batle i membres del consistori de Palma en processó cap a la Seu, amb l'Estandard, bandera del Rei en Jaume, per assistir a l'ofici major de la Conquesta.

Les processons d'antany eren moltes les que es feien dedicades a alguna festa religiosa. Molt significativa era la del Corpus Cristi, en la qual els nins i nines que havien fet la primera comunió participaven amb els pares i padrins joves, amb un paner ple de flors que anaven tirant pels carrers del poble, carrers que estaven engalanats davant cadascuna de les cases, adornats dels millors cossiols, els domassos penjats a les finestres, el terra ple de murta i flors, tot preciós.

Actualment a Mancor celebren la processó del Ram, del Davallament de Jesús mort, des de Son Tomeu, l'Encontre de Jesús amb la seva Mare el dia de Pasqua i la processó de la pujada a Santa Llúcia de la Mare de Déu el dia de la romeria, el dilluns de Pasqua.

**Foto propietat de Joana Reynés, *Gallineta*,
arreglada per Eduardo Rovira.**

Comentaris: Biel Pocoví Pou, *Pastora*

PER RECORDAR

INAUGURACIÓ CASAL DE CULTURA – 11 D'ABRIL DE 1987

En el poble de Mancor, quan va arribar la formació dels ajuntament democràtics, a les eleccions municipals de l'any 1979, l'ajuntament no disposava de local propi per realitzar activitats culturals, conferències, concerts, etc. S'emprava l'església o el Teleclub, que ja aleshores es trobava en males condicions. També les trobades a l'aire lliure que es feien, dinars o altres activitats, estaven supeditades a les inclemències del temps.

L'ajuntament, amb acord del batle i tots els regidors, va posar fil a l'agulla. En aquell moments estava en marxa la urbanització de s'Hort de Son Simó, propietat de D. Bernat Reus. La propietat estava obligada a aportar uns metres quadrats de la urbanització per destinar a serveis i equipaments. En un principi D. Bernat va aportar un solar de 300 m², d'acord amb el que obligava la llei.

L'Ajuntament va considerar que el solar era insuficient per si un dia fos necessari ampliar les instal·lacions i els serveis. Varen seguir les negociacions. En principi a D. Bernat no li va anar bé donar els metres que li demanava l'Ajuntament. Però amb una permuta d'uns terrenys que li quedaven fora d'ordenació a més de concedir el terreny on estava situat l'escorxador i un safareig que les servia per regar l'hortalissa; al final va accedir a donar el que li demanà l'Ajuntament, advertint que no en donaria més, perquè això reportava tota una illeta d'uns dos mil metres quadrats.

Els mancorins i mancorines varen viure una diada memorable aquell dia de la inauguració. D'aleshores ençà hem pogut gaudir d'un saló recreatiu, una sala d'esplai pels joves, Biblioteca Municipal, un teatre de dues-centes localitats. Posteriorment s'hi ubicà la Unitat Sanitària i s'hi feren altres ampliacions. El cost total de les diferents obres supera els cinquanta milions de pessetes, procedents de la Comunitat Autònoma, Consell de Mallorca, el Cànon d'Energia i el propi Ajuntament.

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou, Pastora
